Slovenski VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVIII | CELOVEC, PETEK, 1. JULIJ 1983 | ŠTEV. 26 (2129)

ITALIJA:

Hud poraz krščanskih demokratov

Še naprej težaven položaj pri sestavi vlade

Položaj v Italiji tudi po volitvah ni nič manj težaven. Osnovna značilnost nedeljskih predčasnih volitev za senat in za poslansko zbornico je občutni poraz krščanskodemokratske stranke, medtem ko socialisti, ki so volitve sprožili z izstopom iz vladne koalicije, niso dosegli pričakovanega porasta. Sicer je socialistični voditelj Craxi okrepil svoj položaj znotraj dosedanje petstrankarske koalicije, posebno še napram krščanskim demokratom, vendar pa ne dovolj, da bi lahko dominiral naslednjo vlado. Druga značilnost nedeljskih volitev pa je brez dvoma veliko število protestnih glasov. Skupno število vseh volilcev, „nevidna stranka", kot jo imenujejo v Italiji, ki ali niso sploh šli volit ali pa so oddali neveljavne in bele glasovnice, znaša skoraj eno četrtino vseh volilnih upravičencev. Zmagovalci volitev pa so poleg socialistov (PSI) tudi še manjše stranke, liberalci, republikanci in neofašisti v senatu, v poslanski zbornici pa še socialdemokrati in proletarski demokrati.

V politično odločilni poslanski zbornici bo razdelitev sedežev poslej naslednja (v oklepaju rezultati iz leta 1979): Krščanski demokrati 225 (262) od skupno 630 sedežev ali 32,9 % (38,3 %); KPI 198 (201) ali 29,9 % (30,4 %); socialisti 73 (62) ali 11,4 % (9,8 %); republikanci 29 (16) ali 5,1 % (3,0 %); socialdemokrati 23 (20) ali 4,1 % (3,8 %); liberalci 16 (9) ali 2,9 % (1,9 %); neofašisti 42 (30) ali 6,8 % (5,3 %); ostali sedeži odpadejo na radikalce, proletarske demokrate in druge manjše stranke.

Izid volitev je za vse demoskope bil presenetljiv, ker si niso pričakovali večjih premikov. Največji poraz demokristjanov od leta 1953 pa zdaj prvič odpira možnost, da bi vlado sestavili brez krščanskih demokratov. Vendar pa je kljub težavnemu položaju bolj verjetno, da bo spet prišlo do petstrankarske koalicije med krščanskimi demokrati, socialisti, socialdemokrati, republikanci in liberalci, pri čemer sta najobetavnejša kandidata socialist Craxi in republikanec Spadolini. Udeležbo druge največje stranke, ki je kljub pičlim izgubam pridobila na teži v primerjavi s krščanskimi demokrati, komunistične partije, pa v Italiji nimajo za verjetno.

Furlanija: Slovenci so se uveljavili pri deželnih volitvah

Poleg parlamentarnih volitev, kjer je od Slovencev na Tržaškem bila ponovno izvoljena v senat na listi KPI senatorka Jelka Gerbec, so bile v Furlaniji-Julijski krajini tudi še deželne volitve. Tudi pri deželnih volitvah so se pokazali podobni trendi kot pri parlamentarnih. Krščanski demokrati so od 26 deželnih poslancev zgubili tri, KPI je ohranila svojih 14, medtem ko so socialisti dva pridobili in jih imajo zdaj sedem. Tudi republikanci so pridobili dva poslanca in jih imajo zdaj tri. Svoje mandate so ohranili liberalci (1), furlansko gibanje (2), proletarski demokrati (1) in tržaški avtonomisti (4), neofašisti pa so enega pridobili (3).

Svojega poslanca je ohranila tudi Slovenska skupnost, ki je svoj delež glasov povečala od 1,1 % na 1,2 %. Še naprej jo bo zastopal Drago Štoka. Na listi KPI sta bila v deželni parlament izvoljena Boris Iskra v Trstu in Ivan Bratina v Gorici.

V Gorici so poleg tega bile še pokrajinske volitve, na katerih so bili izvoljeni trije slovenski kandidati, in sicer na listah komunistov, socialistov in Slovenske skupnosti.

Na vseh listah so se slovenski kandidati uveljavili, pa čeprav niso bili izvoljeni. Posebno razveseljivo je to za beneško Slovenijo, kjer so Slovenci kandidirali na listah komunistov, socialistov in Slovenske skupnosti (Salvatore Venosi).

Zaskrbljiva je le okrepitev neofašistov, ki so v zadnjih tednih preplavili slovenske vasi z neverjetno nacionalistično in nasilno propagando.

Tudi v Furlaniji bodo podobne težave, vendar računajo, da bodo zopet sestavili petstrankarsko koalicijo, tako imenovano „pentapartito".

Južna Tirolska: SVP zgubila poslanca

Na Južnem Tirolskem so bile volitve v znaku nastopa liste „Wahlverband der Südtiroler", grupacije, s katero je šel na volitve Südtiroler Heimatbund, ki se vehementno zavzema za samoodločbo in za priključitev Južne Tirolske k Avstriji. Na račun te liste, ki je dobila 12 tisoč glasov (5 %), daleč premalo za mandat, je Südtiroler Volkspartei zgubila svojega četrtega poslanca v poslanski zbornici. V senatu je SVP ohranila svoje tri sedeže. Vendar je opaziti na Južnem Tirolskem premik na desno. Tega ne dokazuje samo nastop WdS, temveč tudi dejstvo, da je zaradi premajhnega števila preferenčnih glasov zgubil svoj poslanski sedež delavski kandidat v SVP Hubert Frasnell, medtem ko sta se uveljavila nacionalca Hans Benedikter in Michl Ebner.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

prireja v nedeljo 3. julija 1983

POPOLDAN KANTAVTORJEV

ob 14.30 uri v Kulturnem domu
NA RADIŠAH.

S kitaro in glasom bodo nastopili kantavtorji

s Primorske Rino Chinese, Ivo Tul in Sergij Štoka

s Koroške pa Marinka Lugarič, Magda Koren in sestri Velik.

Mladi galsbeni ustvarjalci z lastno besedo in z lastno melodijo govorijo o čutenju in vprašanjih sodobnega sveta. (Glej tudi članek na 3. strani).

Nove oblike mlade kulture bodo predstavile tudi tri koroške vokalno-inštrumentalne skupine: JADAGANI, Zmeda in Šok.

Najmlajša skupina Šok

●

V Kulturnem domu na Radišah vas vabimo tudi na ogled razstave „LIKOVNA KOLONIJA MLADIH V VUZENICI (1975—1982)

Trojni predlog za nadzornika

Na seji koordinacijskega odbora sta se Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet koroških Slovencev v sredo dogovorila za trojni predlog za razpisano mesto okrajnega šolskega nadzornika za dvojezično šolstvo. Listo treh kandidatov, izmed katerih naj bi eden po predlogu osrednjih slovenskih organizacij nasledil umrlega Rudija Vouka, sta organizaciji posredovali pristojnim mestom in hkrati izrazili svoje pričakovanje, da bo njun predlog tudi upoštevan, saj gre za personalno odločitev, ki direktno prizadeva življenje manjšine. Odločitev mimo prizadete manjšine bi bila nič dobrega obetajoč precedenčen primer, ki ga po drugi svetovni vojni še ni bilo.

●

„Nočemo vsiljenega nadzornika za dvojezično šolstvo", smo zapisali v zadnji številki, potem ko nas je dosegel glas, da je po strankarski liniji najmočnejše stranke v deželi menda že določeno, kdo bo zasedel razpisano mesto okrajnega šolskega nadzornika za manjšinsko šolstvo.

Danes, nekaj dni pred formalno odločitvijo, lahko to ugotovitev samo ponovimo. Pri personalni odločitvi, ki tako živo zadeva izobraževanje v našem materinem jeziku, bi vsako odločanje mimo narodne skupnosti pomenilo še več kot hud in aroganten afront proti manjšini.

Stvar ima širše dimenzije, kot se na prvi pogled zdi. Ne gre samo za zasedbo praznega mesta, gre tudi za postavljanje kretnic za naprej. Kakor jih najvišji deželni kretničarji postavljajo zdaj, so lahko samo korak v slepo ulico, korak v nadaljnjo destrukcijo dvojezičnega šolstva in korak naprej pri izrinjanju narodne skupnosti ob rob.

Ob takem razvoju dogodkov se seveda samo vsiljuje vprašanje: Kakšen je ta dialog z manjšino, če konec koncev odloča tisti, ki ima moč? P. W.

Ali dobimo dekretirano zgodovino?

Ali bomo dobili dekretirano deželno zgodovino? Sklep deželnega zbora, da se izdela dokumentacija o dogajanju na Koroškem po letu 1945, navaja na pritrdilen odgovor na to vprašanje. Sploh če zvemo, da naj bi se ta dokumentacija, ki jo nekateri imenujejo tudi „belo knjigo", sestavljala pod vodstvom deželnega arhiva, sodelovali pa naj bi direkcija deželnega urada, ustavni oddelek deželne vlade ter — na zadnjem mestu — zgodovinarji celovške univerze.

Dodaten indicij je brez dvoma tudi povod tega sklepa in trenutek. Povod je namreč nedavno umetno ustvarjeno razburjenje nad televizijskim filmom „Vas ob meji".

In zakaj tako razburjenje v krogih politikov, ki je vredno kakega heimatdiensta? Menda ne, ker bi bil TV-film nemškonacionalna propaganda! Ne, ker je s filmskimi sredstvi poskušal ponazoriti dogajanja pred dobrimi desetimi leti. Družno zagnani krik koroških velmož od deželnega glavarja in njegovih konkurentov do glavnih urednikov naj bi prevpil slabo vest, prav po rokohitrsko pa naj bi postregli svetu še z lepo frizirano uradno verzijo dogodkov na Koroškem. Dekretirana uradna zgodovina, ki jo poznamo iz totalitarnih sistemov. Kajti kaj naj bi bilo drugega, če gredo deželni velmožje dokazovat razne „zgodovinske poneverbe", če gredo dokazovat, kako imajo koroški Slovenci najbolje urejen položaj od vseh evropskih manjšin? Kdo me bo prepričal, da celotna zadeva ne bo nadaljnji protislovenski „Machwerk", takorekoč „Gegen-Machwerk", ko pa vendar nihče — kot že ničkolikokrat — ne misli na to, da bi k delu pritegnil tudi slovenskokoroške zgodovinarje? Kaj torej hočejo dokazati?

Če naj sklepamo iz pisanja socialističnega glasila v sredo, potem kvečjemu to, da je vsa Koroška, posebej pa starši, razburjena in razkačena, da bolj ne gre. Nad pohujšanjem v šoli celovški. Kjer si je neka učiteljica privoščila za koroške razmere smrtno nevarno ravnanje: svojim učencem je pokazala trenutno najbolj osovraženi film „Vas ob meji". „Škandal brez primere", piše socialistično glasilo. „Manipulation ... Geschichtsfälschung ... Vorfall ... verboten ... Empörung", kriči. Ali je ob tem res še potreben Ruf der Heimat, ali stranke res še potrebujejo heimatdienst? p.

Zveza koroških partizanov — Področni odbor Pliberk
Slovensko prosvetno društvo „Edinost" v Pliberku
Zveza slovenske mladine — Krajevno združenje Pliberk
Zveza slovenskih organizacij — Krajevni odbor Pliberk

OB DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA NARODA

VABIMO NA

4. spominski pohod na Komelj
„Po poteh Domnove čete"

KI BO V NEDELJO, DNE 17. JULIJA 1983

Zbirališče je od 8.30 do 9.00 ure pri tovarišu Janku Apovniku na Borovju štev. 32 pri Pliberku (Woroujach bei Bleiburg). Apovnikova hiša je ob cesti, ki vozi iz Pliberka proti državni meji — Holmec, 2 km pred mejo na razpotju Šmarjeta — gostilna Kos.

Odhod od Apovnika bo ob 9.00 uri preko Grabelj in Belšaka do spomenika padlim partizanom na Komeljnu, kamor bomo prispeli ob 13.00 uri. Tam bo kratka spominska svečanost, potem pa partizanski miting. Za malico in pijačo bo poskrbljeno.

Pot pohoda je dolga 7 km v eno smer. Za vse tiste, ki te poti ne zmorejo zaradi bolezni ali starosti, je zbirno mesto pri spomeniku pri Cimpercu.

Na pohodu bomo obujali spomine na težke čase naše narodnoosvobodilne borbe in se spominjali vseh tistih, ki so v tem težkem času trpeli in dali svoja življenja za našo svobodo. Na spominski pohod vabimo vse, posebno še naš mladi rod, da se bo še bolj seznanil z našo slavno preteklostjo.

POHOD IN SPOMINSKA SLOVESNOST BOSTA OB VSAKEM VREMENU!

PREBERITE

Ta mladina zasluži nov dom str. 2
Pet tamburaških let v Železni Kapli str. 3
Mladinska revija Pokaži kaj znaš str. 4
„Ohcet v Ljubljani '83" str. 5
7. srečanje slovenskih športnikov str. 8

Ta mladina zasluži nov dijaški dom

Slovenski dijaki se veselijo na boljše možnosti, ki jim jih bo nudil novi dijaški dom Slovenskega šolskega društva v Celovcu, zato vabijo vse tiste fante in tista dekleta, ki še nimajo ustreznega domskega mesta, da se jim jeseni pridružijo. To je bila vsebina pesmi, ki jo je zapela dijakinja Cornelija Kropivnik na zaključni prireditvi dijakov dijaškega doma pred številnimi starši.

V skromno odmerjenem prostem času so dijaki in dijakinje v zadnjih 14 dneh pripravili zanimiv kulturni program, ki daje pogled tudi v izvenšolske zadeve in v vprašanja s katerimi se doraščajoča mladina bavi. Pri tem so jim pomagali ob strani vzgojitelji Meda Kavčič, Eda Velik, Matevž Wieser, Berta Murn in Jože Blajs. Dijaki so prepričani, da bo jeseni v novih prostorih takšno delovanje še bolj uspevalo.

Praktično vsi dijaki so nastopili na zaključni domski prireditvi. Prva skupina dijakov, ki jo vidimo na sliki, je v recitalni obliki obdelala probleme in razmišljevanja doraščajoče mladine, mladine, ki z nezaupanjem opazuje svet odraslih in ki razburjeno in vneto spremlja doraščanje samega sebe in razvoj svoje okolice. Svetu odraslih očitajo, da dela drugače, kot govori, sprašujejo pa tudi po bodočnosti sveta, ki je poln vojn, prepira in sovraštva.

Ljubezen in iskanje pravega lepega prijateljstva med dekletom in fantom je bila druga važna tema, s katero se je nastopajoča mladina bavila. Svoje želje pa je mladina strnila v naslednjem stavku: „Svobodno hočemo živeti v svobodnem svetu!"

S prizorom iz Cankarjevega „Hlapca Jerneja" so se dijaki bavili z vprašanjem ali bo gospodar vedno gospodar in hlapec vedno hlapec. Iskanje pravice v nesocialnih razmerah jih je prav tako pritegnilo kot razmišljanje o „pravih starših", ki so ga na glas skupinsko uprizorili najmlajši šolarji.

Zelo zabaven je bil dialog dveh dijakinj v marpurškem dialektu, ki nas je v marsičem spominjal na pristno koroško slovensko-nemško jezikovno mešanico. Še bolj pa so se dijaki in starši smejali ob „kozlovski sodbi", v kateri so modri Šajdarji pod vodstvom sodnika Zaropotaja obsodili kozla na deset udarcev po njegovi senci, ker je skušal jesti zelje za sosedovim plotom.

S Slomškovimi besedami so dijaki opozarjali na pomen materinega jezika, ki ga ‚nikoli ne bi prodali za tujo obleko', s pevsko-instrumentalnimi nastopi pa je bil zaključni spored končan.

Mladina gleda kritično v svet

Jeseni bo otvoritev novega doma

Direktorica doma, Ančka Kokot, je ob zaključku opozorila, da zahteva danes družba vedno več od doraščajočega človeka in da ima tudi mladina vedno manj prostega časa. Zato je takšno kulturno delovanje mladine, ki je nastalo v utesnjenih prostorskih razmerah, res hvale vredno. Hkrati pa je povabila vse starše in znance na javno otvoritev novega dijaškega doma, ki bo jeseni nekaj dni pred začetkom šolskega leta. To bo pomemben dogodek, ki bo pomagal dostojno slaviti 75. obletnico ustanovitve Slovenskega šolskega društva, ki je graditelj tega doma.

Razstava likovnih del dijakov

Po zaključni prireditvi so si starši lahko ogledali tudi zanimivo razstavo likovnih del, ki so jih ustvarili gojenci doma pod strokovnim vodstvom v petih večernih sestankih. Vzgojiteljica Berta Muren, ki je delala s to skupino otrok, je bila navdušena nad ustvarjalnostjo mladine.

Ob tej priliki pa so javnosti predstavili tudi lepo oblikovan mladinski list dijaškega doma SŠD z imenom „Prepih", v katerem je na pobudo vzgojitelja mag. Jožeta Blajsa sodelovalo z raznimi prispevki 19 dijakov in dijakinj.

Po zaključni prireditvi se je mladina zabavala in plesala, starši pa so izrabili čas za oseben stik z vzgojitelji. V ozadju slike likovne razstave.

Ob filmu „Vas ob meji":

Histerične reakcije koroških politikov silijo k premišljanju!

Harald Irnberger je po izidu zadnjih volitev ocenil, da bosta v Avstriji imeli širokogrudnost in svoboda sedaj svoje mesto le še na kulturno-političnem področju. Histerične reakcije koroških politikov na film „Vas ob meji" nas opozarjajo, da za Koroško – kljub „tednom srečanja" in kljub gledališkim „spektrom" – ta ugotovitev ne velja popolnoma. Stranke skušajo uvesti cenzuro celo na kulturnem področju. To so opazili predvsem tudi izven Koroške.

Že v zadnjih številkah Slovenskega vestnika smo objavljali reakcije, ki se obračajo proti poskusu treh koroških deželnozborskih strank zoževati svobodno izražanje mnenja. Diskusija o flimu pa se še nadaljuje. Heimatdienst pobira podpise, kako? To lahko preberete v prispevku našega bralca fo. Tudi predsednik socialistične mladine Koroške je v zvezi s podpisno akcijo protestiral. Z ostro resolucijo proti reakcijam koroških strank je nastopilo „Interesno združenje avstrijskih avtorjev", z velikim zanimanjem pa smo brali tudi članek Theo Schäferja v zadnjem HÖRZU, ki ga spodaj v celoti objavljamo.

Deželni zbor nima pravice cenzurirati!

„Interesno združenje avstrijskih avtorjev" v svoji resoluciji, ki so jo podpisali Gerhard Ruiss, Johannes A. Vyoral in Heinz Lunzer, protestira proti obsojanju in kriminaliziranju vsebine, produkcije in razširjevanja umetnin. To je po mnenju podpisnikov resolucije napravil koroški deželni zbor s svojo resolucijo proti filmu „Vas ob meji". Zato ugotavljajo avtorji, da zakonodajna telesa (npr. koroški deželni zbor) prihaja v nasprotje s členom 17 avstrijske ustave, ki zagotavlja svobodo umetnosti. Po mnenju teh avstrijskih avtorjev koroški deželni zbor ni gremij, ki si lahko lasti pravico do absolutnih kriterijev pri ocenjevanju umetnosti, umetniške kakovosti ali historične resnice.

Abwehrkampf in Kärnten

Es braust ein Ruf wie Donnerhall: Unser wunderschönes Kärntnerland ist wieder einmal bedroht! Der Friede ist gefährdet. Der Ruf des Landes ist geschädigt.

Dies alles behaupten nicht etwa einige schwärmerische Wirrköpfe, dies steht in einer einstimmig beschlossenen Resolution des Kärntner Landtages.

Was – um Gottes Willen – ist geschehen? Der dreiteilige TV-Film ‚Das Dorf an der Grenze' wurde ausgestrahlt. Das Publikum in Kärnten dürfte den Film eher gelassen zur Kenntnis genommen haben. Sonst hätten mehr als nur 16 empörte Seher beim Studio Kärnten angerufen. Nur die Politiker aller Lager vereinigten sich und brüllten auf, als stünde der Untergang des Kärntner Abendlandes bevor.

Man kann sicherlich über die Qualität des Filmes streiten. Mir hat er nicht nur gefallen, mich hat er beeindruckt, bewegt und ergriffen. Viele Passagen waren für mich echter, dichter, sprechender als die zu Recht gepriesene ‚Alpensaga'.

Worüber man sicherlich nicht streiten kann, ist die Qualität des Politiker-Aufruhrs. Der herzige Haider verstieg sich sogar zu Schadenersatzforderungen. Es darf gelacht werden.

Mon sollte auch am Fuß der Karawanken die Kirche im Dorf lassen und einnen TV-Film nicht mit dem Hunnensturm verwechseln.

Übrigens: Bisher war auch ich der Meinung, das Slowenen-Problem in Kärnten sei so gut wie gelöst. Jetzt bin ich nicht mehr so sicher. Aber nicht der Fernsehfilm hat mich umgestimmt. Die hysterische Reaktion der Politiker hat mich nachdenklich gemacht.

(Theo Schäfer, „HÖRZU", Nr. 25/83)

KHD izrablja „Teden srečanja"

Heimatdienst si je izbral prav minuli „Teden srečanja" v Celovcu, da je ob robu ali na repu prireditev zbiral podpise proti filmu „Vas ob meji". Tako je bilo tudi v torek (21. 6.) na Novem trgu blizu zmaja in šotora s knjigami. Zanimivo je, da so se KHD-jevski aktivisti bali diskusije, ker so jim sproti uhajali argumenti. Pričakovali so si verjetno bolj stereotipne negativne reakcije na film in popis brez vsakršnega premišljevanja. Tako se je npr. zgodilo, da je mladi aktivist še vedno ponujal mladi ženski podpisno listo, čeprav mu je rekla, da ji je film ugajal. Očitno je bil prepričan, da je taka izjava mlade ženske le ironično mišljena. Dva druga meščana, ki sta prišla zraven, za katera ni znano, ali sta aktivista KHD, sta jo potem ozmerjala: „Verschwind, du Trompl". Posebno groteskna pa je bila neka (najbrž) celovška dama, ki je prosila za prazno podpisno polo, da bi sama zbirala podpise med svojimi znanci: saj je treba ljudi siliti kot vole, da podpišejo („man muaß den Leiten jo zuareden wie Ochsen"), ker so tako neinformirani. Na vprašanje, ali je film videla je odgovorila: „Ne, izklopila sem aparat!" Podpisali so tudi še mnogi drugi, ki filma nit niso videli! In še eno dejstvo kaže njihovo politično nezrelost, namreč to, da so s podpisom podprli protest, ki ga bo vložil KHD ali Feldner ORF-u proti filmu; dali so torej blanko-podpis!

No — od Heimatdiensta smo že marsikaj vajeni. Malo bolj čudno pa je bilo zadržanje šentjakobške občine, ki se je 19. junija predstavila javnosti v Europaparku v okviru uradnega programa „tedna srečanja". Imela je genialno misel: privlekla je v Celovec model tistega spomenika brambovcev, ki ima „primeren" napis: „Für ein deutsches Kärnten fanden den Heldentod im Rosental: (sledijo imena)." Ali dvojezični Šentjakob res nima kaj drugega, nekaj bolj povezujočega? *fo.*

Predsednik SJ proti KHD

Predsednik socialistične mladine Koroške, Peter Kaiser, je te dni s pismi bralca protestiral proti Heimatdienstu, ki je izrabljal „teden srečanja" za zbiranje podpisov proti filmu „Vas ob meji". Opozarjal je na dejstvo, da stoji ta akcija v popolnem nasprotju s smislom „tedna srečanja", ker ne združuje temveč, ker ščuva. Vrhu tega ugotavlja Kaiser, da se z akcijo izmaličijo mnenja, ker podpisujejo ljudje, ki filma sploh niso videli.

„Za drugačno Južno Tirolsko"

Znani južnotirolski alpinist Reinhold Messner se ne počuti dobro v okorelih razmerah na Južnem Tirolskem. Zato je skupno z Alexandrom Langerjem, bivšim deželnozborskim poslancem v Boznu, organiziral političen kolokvij pod naslovom „Za drugačno Južno Tirolsko", ki je bil od 24. do 26. junija 1983 v Boznu.

Osnovna stalnica tridnevne razprave je bilo vprašanje, kako v togih družbenopolitičnih razmerah v deželi najti drugačne oblike sožitja, ki ga ne bi določalo strogo razmejevanje med tremi narodnostnimi skupnostmi v deželi in ki ga ne bi dominiral nemški element v svoji najbolj konservativni varianti. V tem položaju se Ladinci kot najmanjša in najbolj ogrožena skupnost bolj in bolj čutijo potisnjene med dva mlinska kamna, Italijani s svoje strani pa bolj in bolj postajajo manjšina z vsemi negativnimi spremnimi pojavi.

Politični kolokvij naj bi tako odprl nova obzorja in predočil druge možnosti političnega delovanja, hkrati pa tudi poskusil sondirati teren za politično združitev gibanj izven etabliranih strank, ki jim nemškonacionalni etnocentrizem predstavlja nevaren razvoj.

Prireditelja sta povabila referente iz Rima, Frankfurta, Firenc in Bremna. Matthias Abram je analiziral okorelo politično, družbeno in etnično stanje v deželi in ugotovil poslabšanje medetničnih odnosov, ki izvira predvsem iz irealnega strahu pred pomešanjem z italijansko družbo. Meje Južne Tirolske sta prebila Thomas Schmid iz Frankfurta in Rudolf Bahro iz Bremna, ki sta referirala prvi o levičarjih, zelenih in konservativcih, drugi pa o vprašanju Kdo lahko zaustavi apokalipso? Adriano Sofri iz Firenc pa se je ukvarjal z etičnimi pobudami za politično angažirane. Podijska diskusija o drugačni Južni Tirolski je zaokrožila kolokvij.

Tako so se tudi na Južnem Tirolskem začeli soočati z novimi političnimi pojavi, ki jih poznamo z imeni Zeleni ali alternativci. Vendar se je tudi na kolokviju videlo, da nikakor ni na dnevnem redu ustanovitev nove stranke zelenega kova, temveč da gre za prebijanje okostenelih in okorelih političnih in družbenih front ter za iskanje izhodov iz konservativnega političnega in etničnega monolitizma, ki gre na račun drugih političnih in narodnostnih skupnosti.

Čestitke Vidi Tomšič

Slovenski revolucionarki Vidi Tomšič je te dni čestitala ob sedemdesetem rojstnem dnevu tudi Zveza slovenskih organizacij. Vida Tomšič se je pred 50 leti vključila kot študentka v revolucionarno gibanje in šteje danes med vidne družbenopolitične delavke Slovenije in Jugoslavije. Trenutno je članica sveta federacije, predsednica republiškega družbenega sveta za mednarodne odnose in redna profesorica na pravni fakulteti v Ljubljani. Ob njenem življenjskem jubileju so poudarili njeno ustvarjalnost na teoretičnem in praktičnem uresničevanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja in pri oblikovanju izvirnega nedogmatičnega marksističnega sklada. Poudarili so tudi njeno vlogo kot borke za žensko enakopravnost.

Vidi Tomšič je med drugim čestital tudi predsednik predsedstva SFRJ Mika Špiljak ter predsednik predsedstva CK ZKJ Mitja Ribičič.

Gradiščanski Hrvati želijo gimnazijo

Že 450 let živijo Hrvati na Gradiščanskem, s številnimi proslavami bodo obhajali ta jubilej. Toda Gradiščanski Hrvati se ob letošnjem zaključku šolskega leta spet enkrat sprašujejo kdaj bodo dobili svojo lastno hrvaško gimnazijo. „Hrvatske novine" pišejo, da se dijaki še naprej izgubljajo v mestih in da bi lastna gimnazija in dijaški dom, ki bi družil vse hrvaške dijake, veliko pripomogla k razvoju hrvaške inteligence. Takšna šola bi podpirala tudi solidarnost med Hrvati južne, srednje in severne Gradiščanske, nedvomno pa bi se s takšno šolo povečale tudi možnosti za uspešnejše delovanje na kulturnem polju. V omenjenem članku pozdravljajo dejstvo, da bo začela letos delovati na Madžarskem hrvaško-srbska gimnazija, navajajo pa tudi slovensko gimnazijo, ki s skoraj 600 maturanti ogromno prispeva k razvoju slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Umrl je Peter Pritz

Nepričakovano je v starosti 38 let pred kratkim umrl v Gradcu dipl. inž. Peter Pritz, ki je bil med ustanovitelji alternativnega gibanja v Gradcu in sploh v Avstriji. Bil je angažiran zagovornik zatiranih narodov sveta ter zagovornik teženj koroških Slovencev. Udejstvoval se je kot aktivist katoliške visokošolske mladine, predvsem pa je vodil tudi dalj časa graški afro-azijski inštitut. Med številnimi žalnimi gosti so bili mnogi predstavniki javnega življenja, med drugim tudi štajerski deželni glavar Krainer, krški škof Kapellari, predstavnik KEL in prosvetaši dobrolskega mešanega zbora „Srce".

PET TAMBURAŠKIH LET V ŽELEZNI KAPLI:

Majhen jubilej - odlična kvaliteta

Kulturna dejavnost Slovenskega prosvetnega društva „Zarja" v Železni Kapli obsega več dejavnosti. Ena izmed njih je igranje na tamburicah, kar z uspehom opravlja tamburaški zbor „Zarje". Slednji je preteklo soboto slavil sicer majhen jubilej 5-letnega obstoja, zato pa je številno občinstvo presenetil z odlično kvaliteto in pestro paleto skladb in pesmi. To je bila brez dvoma prireditev, ki bo vsem, ki so jo obiskali, ostala v lepem spominu.

Predsednik SPD „Zarja" Miha Travnik, ki je v imenu svojega društva pozdravil kapelškega župana Albina Juvana, zastopnika Slovenske prosvetne zveze Jozeja Mečino, zastopnika družbeno političnih organizacij občine Dobrova pri Ljubljani Bineta Otorepca in druge, je izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da tamburaški zbor kljub težavam lahko obhaja svoj petletni obstoj. Predsednik Travnik je pozdravil še sodelujoča ansambla trio Šturm iz Dobrle vasi in Bajdlnove fante ter občinstvu zaželel lep kulturni užitek.

Potem pa smo z vso pozornostjo prisluhnili jubilejnemu tamburaškemu zboru „Zarje", ki je že z uvodno skladbo nakazal svojo visoko raven. To je brez dvoma zasluga Pepce Stane in strokovnega mentorja dr. Mihaela Azarjana, ki skrbita za kvalitetni napredek zbora. Prva s tamburaši vadi tedensko, drugi pa občasno prihaja z Dunaja in s seminarskim delom doma ali na letnih počitnicah na morju pili zastavljeni spored. Dr. Azarjan je v soboto nastopil tudi kot dirigent, pri čemer se je izkazalo, da ima ansambel dobro v rokah. Čeprav tako Pepca Stane kot dr. Azarjan delujeta kot amaterja, sta kapelške tamburaše privedla na visoko raven, s katero se lahko postavijo ob vsak sličen ansambel na Koroškem. Dirigent Azarjan (in Pepca Stane) sta tudi pri sestavi sporeda imela srečno roko. Kajti to je bil pester prikaz tamburaške muzike s slovenskimi in drugimi narodnimi motivi, pa tudi zahtevnejše tovrstne glasbe. Lahko rečemo, da so nas mladi tamburaši prijetno presenetili in prepričali, da v svojo dejavnost vlagajo mnogo ljubezni in požrtvovalnosti.

Bredica Sadolšek z zadovoljstvom spremlja koncert. Pepca Stane — duša ansambla — igra tudi v zboru.

Zamisel, da k sodelovanju pri jubilejnem koncertu povabijo še Bajdlnove fante iz Lepene in trio Šturm iz Dobrle vasi, je bila na mestu. Tako je spored lahko potekal brez mučnih odmorov, razen tega pa so tako gostje iz Dobrle vasi kot Bajdlnovi fantje s svojim svežim in naravnim petjem doprinesli k še večjemu uspehu prireditve. Zelo prikupno in hkrati tudi informativno je spored povezoval Franci Sadolšek. Iz njegovih izvajanj smo mnogo zvedeli o zgodovini tamburaške glasbe, med drugim tudi kako je prišla med nas koroške Slovence. Sadolšek pa je občinstvo seznanil še o tem, da je zbor v preteklih petih letih izvedel nad trideset nastopov, da sta zbor sprva vodila pokojni Hajnžič in Oto Wutte in da dobiva strokovno pomoč tudi od Združenja tamburaških skupin Slovenije.

Ko je ob zaključku koncerta predsednik SPD „Zarja" Miha Travnik vidno navdušen izrekel zahvalo vsem, ki so doprinesli k lepemu večeru, tudi ni prezrl dejstva, da kot organizacijski vodja tamburaškemu zboru stoji na čelu Bredica Sadolšek, ki skrbi za to, da vse — od vaj do počitniškega seminarja — poteka v najlepšem redu. K uspehu kapelških tamburašev je čestital tudi zastopnik SPZ Jože Mečina in Bine Otorepec iz Dobrove s katero SPD „Zarja" goji prijateljske stike.

Tudi trio Šturm in Bajdlnovi fantje so navdušili.

Željam, da bi kapelški tamburaški zbor tudi v bodoče uspešno deloval, se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA —

K vprašanju slovenskega pogovornega jezika na Koroškem

(Izvleček iz predavanja na 3. slavističnem srečanju univerz v Celovcu in Ljubljani, Celovec 26.-28. 5. 1983)

Drugače kot na narečni ravni pa izgleda situacija na ravni t. i. nenarečnega ali nadnarečnega, lahko pa tudi rečemo pogovornega sporazumevanja. Čeprav moramo ugotoviti, da nimamo izoblikovanega in v zavesti kot sistema oziroma podsistema prisotnega pogovornega jezika, je vendarle treba nekako opredeliti in zajeti tudi zvrst govorjenega jezika, ki po eni strani ni več narečje, po drugi strani pa je tudi bolj ali manj oddaljen od knjižne slovenščine. Gre torej za širok razpon vmesnih stopenj, ki jih lahko imenujemo pogovorne, saj je za vse značilno, da predstavljajo določeno izenačenje oziroma spajanje ali mešanje jezikovnih sredstev normiranega standarda in narečnih prvin, in da jih pogojujejo dejavniki govornih položajev, ki so tipični za pogovorni jezik.

Ker postavljamo knjižno slovenščino kot jezik najvišjega socialnega prestiža nekje na isto raven z nemškim avstrijskim standardom, je čedalje močneje občutna potreba, da v govornih položajih ki ne odgovarjajo prestižnosti najvišje oblike slovenskega jezika, poteka sporazumevanje na ravni, ki jo nekako zajema tudi koroška občevalna nemščina.

Nosilci te oblike sporazumevanja so večinoma govorci s slovensko srednješolsko izobrazbo, predvsem pa akademiki z bolj ali manj dobrim poznavanjem in obvladanjem knjižne norme. Ker pri teh govorcih stopnjevano jezikovno zavest pogojuje tudi bolj izoblikovana narodnostna zavest, ki ji je skrb za jezikovno kulturo ena od prvenstvenih dolžnosti, zavestno delajo bolj ali manj slučajne kompromise med slovenskim standardom in svojim narečjem, pri čemer na obliko govorjenega jezika pogosto vpliva tudi poznavanje drugih koroških narečij in vpletanje posebnosti, ki so jih posamezniki pobrali tudi drugod po Sloveniji. Pri tem gre za jezikovno kulturo, ki želi knjižnemu jeziku odmeriti tisti prostor v družbenem življenju, ki mu nedvomno pripada: prostor javne, uradne, formalne, prestižno pa vsekakor najvišje oblike sporazumevanja. Prav tako pa daje tudi narečjem svoj življenjski prostor v okviru krajevnih oziroma narečnih jezikovnih skupnosti.

Gre torej vendarle za zelo diferencirano pojmovanje jezika, kjer so pomembni predvsem socio- in psiholingvistični dejavniki.

Ta način sporazumevanja, ki se socialnozvrstno odigrava med standardom in narečjem, postaja čedalje bolj aktualen in se ga poslužuje čedalje več govorcev, čeprav ga vsakdo v konkretnem govornem položaju nekako po svoje, idiolektično realizira. Pri tem gre za proces organskega nastajanja koroškega pogovornega jezika, ki ga pogojujejo določene komunikacijske potrebe in ki šele polagoma dobiva lastne in za večje število govorcev skupne poteze.

O teh potezah bi v danem trenutku zaradi popolne neraziskanosti tega področja težko kaj več veljavnega povedali. Ni pa nobenega dvoma, da gre tu v precejšnji meri za avtohtone koroškoslovenske prvine, ki se izoblikujejo predvsem pod vplivom knjižnega jezika, čeprav ne smemo prezreti pojavov mednarečnega izenačevanja. Gre torej za proces formiranja koroškega pokrajinskega pogovornega jezika s središčem v Celovcu kot kulturnem in političnem centru koroških Slovencev.

75 let Slovenske prosvetne zveze

Takšen razvoj sam po sebi nikakor ne ogroža niti narečja niti ne osporava važnosti in potrebnosti enotnega vseslovenskega knjižnega jezika. Spremenjene socio- in kulturnokomunikacijske razmere pa temu razvoju dajejo posebno dinamiko. V jezikovnopolitično tako neuravnovešeni situaciji kot na Koroškem, bi bil nastanek pogovornega jezika, ki bi uspešno konkuriral s pogovorno nemščino, zelo pomemben tudi v narodnostnem oziru. Kljub vsej važnosti in pomembnosti pa v ta razvoj ne gre zavestno posegati v kakršnemkoli normativnem smislu. Živ jezik, pa čeprav se šele poraja, naj zaživi in živi svoje življenje, saj nas bo le tako lahko odškodoval za družbeno pogojeno odmiranje narečij in jamčil za nepretrgano organsko zgodovinsko kontinuiteto.

Mag. Anton Schellander

Prisluhnili bomo pesmi kantavtorjev

Slovenska prosvetna zveza vabi v nedeljo na Radiše, kjer v tamošnjem kulturnem domu prireja popoldan kantavtorjev. To bo brez dvoma zanimiva prireditev, ki za našo kulturno dejavnost gotovo pomeni nekaj novega, saj bo v tej obliki oziroma obsegu največja, ker bodo na le-tej sodelovali naši koroški in primorski kantavtorji.

Prisluhnili bomo torej novi zvrsti glasbe, ki poleg melodije, poslušalca še konfrontira s sodobnimi problemi naše družbe. Pri tem gre večinoma za satirično prikazovanje napak, ki jih doživljamo, zlasti kar zadeva onesnaževanje okolja, oboroževalno tekmo in zatiranje narodnih manjšin. Ti avtorji, ki melodije in besedila v glavnem pišejo sami, so obenem veliki borci za mir, za sožitje in enakopravnost med narodi. V njihovih pesmih seveda pride do izraza tudi socialna zapostavljenost, katero danes doživlja še mnogo ljudi med nami, da o izkoriščanju ljudi in narodov nerazvitih držav ne govorimo. Seveda pa je zastopana v njihovih pesmih tudi ljubezenska tematika.

In koga in kaj bomo slišali v nedeljo na Radišah? S primorskega področja bodo kot gostje prišli **Ivo Tul**, ki živi na skrajnem vzhodnem robu tržaške pokrajine. Sam piše besedila in glasbo; precej pesmi je pripravil tudi za ansambel. V pesmih odkriva reminiscence kakega Nasha ali Younga, in s svojimi teksti skuša izraziti probleme, želje, hrepenenja mladega človeka, njegove sanje, sanje v boljše dni. **Sergej Štoka** je doma v Proseku, z glasbo se ukvarja že vrsto let kot samouk. Sodeluje tudi z vaško dramsko skupino, za katero pripravlja tekste in glasbo. V svojih pesmih se naslanja na italijansko melodično popevko. **Rino Chinese** je po rodu Osojan. Igra na klavir in kitaro, sodeloval je tudi v manjšem ansamblu. V svojih pesmih govori o Reziji, o odhajanju v svet, pa tudi o dekletih. Njegove pesmi spominjajo na ljudsko pesem, njegova glasba je moderna, sodobna, kot je razumljivo za fanta, ki je navezan na svojo rodno vas. Z njim nastopa tudi brat **Giovanni** in svak **di Lenardo.**

Domače tovrstne skupine in posameznike sicer že poznamo, vendar jih bomo kljub temu navedli. Ansambel **JAGADANI** je pred leti bil ustanovljen na slovenski gimnaziji. Igra in poje ljubezenske, pesmi o problemih s šolo, mirovne, sodobno-kritične in druge pesmi. Ansambel **ZMEDA** je nastal potem, ko je nekaj talentiranih mladih nastopilo na reviji SPZ „Pokaži kaj znaš". Prvič je nastopil v Šentprimožu pred letom dni in odtlej redno vadi. Na Radišah bo nastopil s svojo himno, pesmijo o miru in s povsem novo skladbo. Tretji v druščini novih ansamblov bo ansambel **ŠOK,** ki ga prav tako sestavljajo dijaki slovenske gimnazije. Njegovi člani so mladi talentirani glasbeniki. Sami pišejo besedila in glasbo. Na Radišah se bodo predstavili s pesmijo o miru in z romantično-ljubezenskimi skladbami. Pevka **Marinka Lugarič** sama uglasbuje besedila J. Messnerja. Pevka **Magda Koren** poje melodije drugih avtorjev, medtem ko sestri **Eda** in **Silvija Velik** uglasbujeta besedila Kajuha, Polanška in Messnerja, za Radiše pa sta pripravili tudi pesem in melodijo z lastnim besedilom in z lastno melodijo.

Zato slehernemu ljubitelju glasbe kantavtorjev priporočamo, da te enkratne priložnosti ne zamudi, ker bo doživel nekaj novega, razen tega pa bo s svojim obiskom počastil tudi vse avtorje — goste in domačine, ki ustvarjajo in utirajo novo pot na področju glasbe; zato v nedeljo vsi na Radiše!

MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA — MI IN KULTURA —

Teden srečanja - podelitev Bachmannovih nagrad

Friderike Roth je dobitnik letošnje literarne nagrade Ingeborg Bachmann, za katero pisatelji nemškega kulturnega prostora tekmujejo v okviru celovškega tedna srečanja. Nadaljnje nagrade so prejeli Uwe Herms, Gerhard Köpf, Wolfgang Linder in Bodo Morshäuser. Kot znano, Bachmannova nagrada znaša šil. 120.000.—, ostale pa, ki jih izročajo mesto, založniki in industrija, se sučejo od 25 do 70 tisoč šilingov. Prvič so letos podelili tudi dve štipendiji imenovani po umrlem intendantu Ernstu Willnerju.

Tekmovanje za Bachmannovo literarno nagrado v nemških literarnih krogih močno buri duhove; nekateri so proti taki obliki tekmovanja, ki pisateljem menda bolj škodi kot koristi; drugi spet menijo, da s tem mladim avtorjem pomagajo do večje veljave. To predvsem velja za prireditelja mesto Celovec in koroški studio ORF, ker pač na ta način pozornost nemške literaturne javnosti vsaj za nekaj dni pritegneta nase, kar naj bi bila tudi nekakšna turistična propaganda za Koroško.

Spektakel to vsekakor je, sicer zelo drag, vendar je. Ostaja pa vprašanje, ali je v tem Celovec tudi manj provincionalen? Lov za avtorjem, ki si je med branjem svojega besedila z britvico namenoma ranil čelo, in je na manuskript priteklo nekaj kapljic krvi, je vsekakor najboljši odgovor, saj je potrdil kako naglo tu nekoga spoznajo za neprisebnega, pa tudi če je pisatelj in po poklicu celo zdravnik in psiholog.

Oman razstavlja

V okviru otvoritve letnih prireditev „Charintischer Sommer" je minulo nedeljo zvezni predsednik Dr. Rudolf Kirchschläger odprl tudi likovno razstavo našega rojaka, mednarodno znanega slikarja Valentina Omana. Otvoritev razstave je bila v galeriji Carinthia v osojskem samostanu, kjer se Oman predstavlja s slikarskimi deli, katerim je dal skupen naslov Sledovi - Spuren.

Istočasno je bila tudi otvoritev razstave skulptur kiparja Otta Ederja, ki na dvorišču osojskega samostana predstavlja svoje umetniške izdelke.

Razstavi obeh likovnih umetnikov sta odprti do vključno 27. 7. 1983. Ogled le-teh toplo priporočamo.

Mladinska revija Pokaži kaj znaš tudi v Dvorcu pri Hodišah

Ko je Slovenska prosvetna zveza pričela v okvir svojih prireditev vključevati tudi najmlajši rod naše narodne skupnosti, so marsikateri dvomili v uspeh take dejavnosti. Vendar se je že po prvi mladinski reviji „Pokaži kaj znaš" izkazalo, da je to izredno posrečen pristop k novi obliki vključevanja otrok oz. mladine v kulturno dejavnost.

Tudi pri Čimžarju v Dvorcu pri Hodišah je namen te, lahko že rečemo tradicionalne prireditve, bil povsem dosežen. To zlasti velja, kar zadeva sodelovanje otrok, ki so z vso svojo iskrenostjo in zagnanostjo pokazali kaj znajo. Simona Rovšek in Monika Zeichen sta v glavnem pripravili spored in na prireditvi skrbeli za nemoten potek prireditve. Poleg tega sta skrbeli za to, da so nastopajoči otroci pregnali tremo in potem korajžno izvedli svoje točke. To sta opravili s prikupnim pogovorom z nastopajočimi, katerim sta po nastopu izročili še knjižna in druga darila. Čeprav število nastopajočih tokrat ni bilo tako veliko kot na drugih tovrstnih prireditvah, je prireditev vseeno bila prisrčna. To posebno velja za najmlajše, ki povsod in vedno osvojijo srca starejših in tistih, ki že z vso resnostjo nastopijo in izvedejo svoje točke, kot na primer oba Kernjakova z igranjem na klavirju, ali ansambel Šok s svojimi kantavtorskimi melodijami, kar seveda velja tudi za sestri Brežjak iz Celovca z njenim nastopom s kitarama. Zelo posrečen je bil tudi nastop skupine otrok s Kostanj, s katerimi je posamezne točke pripravila marljiva kulturna delavka Monika Zeichen. Predvsem je ugajal ples robotov, ki s svojo hladnokrvnostjo ogrožajo človeka, pa tudi igra pantomime in plesi oz. pesmi drugih narodov. Skratka otroci in mladina iz Celovca, Škofič, Trebinje, Kostanj in še drugih krajev so navdušili s svojim nastopom in potrdili pravilnost SPZ, da se s to obliko prireditev splača nadaljevati tudi v prihodnje. Seveda bi bilo prav, da bi pri Čimžarju v Dvorcu bila zastopana tudi mladina iz Hodiš, ki iz neznanih razlogov ni sodelovala.

V tem poročilu je treba tudi priznati, da obisk ni bil zadovoljiv; vzrok temu je treba deloma iskati v napačni informaciji o prireditvi v radiu in NT, ki sta jo napovedovala za večerne ure in je tako prišlo do zmede. Organizacijsko bi gotovo bilo bolje, da bi prireditev bila zvečer, posebno, ker je prireditelj vabil tudi letoviščarje. Od le-teh pa ni pričakovati, da bi sončno popoldne na plaži zamenjali z dvorano.

Kljub nakazanemu lahko rečemo, da je prireditev bila lep zabaven popoldan. Med obiskovalci je bil tudi konzul SFRJ v Celovcu Alfonz Naberžnik s soprogo, podpredsednik SPZ Tomaž Ogris in drugi.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU

Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) ☎ (0 42 22) 51 25 28

Gasometergasse 10/I (Milka Kokot) ☎ (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer:

od 5. avgusta do 19. avgusta

Koordinacijski odbor nudi:
prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.400 šil., prevozni stroški 400 šil.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je 15. julij 1983.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejšnje prijave.

RAZGLAS

V zvezi z letovanjem otrok na morju išče koordinacijski odbor vzgojitelje. Interesenti naj se javijo pismeno na enega zgoraj omenjenih naslovov do 15. julija 1983.

Pogoj za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učitelji(ce), študentje(ke) pedagoške smeri).

Kresovanje na Žamanjah

V soboto 25. junija je naše Slovensko prosvetno društvo „Vinko Poljanec" že drugič priredilo kresovanje. Odvijalo se je na Žamanjah nad Zablaškim jezerom. Kresovanje ob tem času pomeni praznovanje sončnega obrata, ko gre za najdaljši dan v letu. To kresovanje je bilo povezano s prijetno družabnostjo, v okviru katere sta sodelovala domači moški pevski zbor „V. Poljanec" pod vodstvom Francija Starca in mešani pevski zbor „Danica", ki ga vodi Hanzi Kežar, Šomunov Mirko pa je ob tej priložnosti iz svoje harmonike izvabljal prijetne in poskočne melodije. Kresovanja so se poleg domačinov udeležili tudi številni gostje, ki so na počitnicah v naših krajih. Bila je res prijetna sproščena družabnost. Ker so bili med nami tudi ljudje, ki ne poznajo naših krajev, so naši ljudje radi bili na uslugo in jih seznanjali z življenjem in problemi naše narodne skupnosti

Ker pa smo Slovenci gostoljubni ljudje, je razumljivo, da smo pevcem postregli z odlično specialiteto — dvema na žaru pečenima prašičkoma, ki ju je daroval Jakec Potočnik. Pri uživanju te poslastice, smo bili zelo širokogrudni in seveda pogostili tudi ostale, ki so nam za ta užitek bili zelo hvaležni. Dolgo v noč — nekateri so vzdržali celo do jutra, je trajala prijetna domačnost polna veselja in dovtipov, kar pomeni, da je bila ta noč, pravijo ji tudi kresna noč, posebnost, ki nam bo ostala v prijetnem spominu. Kakor izgleda — zanimanje za kresovanje je veliko — bomo to kresovanje redno prirejali.

Naj ob tej priložnosti izrečemo zahvalo Jakcu Potočniku, za plemenito darilo, Petru Kasslu in Pepu Prunču za pripravo tega kulinaričnega užitka, Mariji Kap in sosedovi Katrci za odlično postrežbo in vsem drugim, ki so kakorkoli prispevali, da je kresna noč bila tako prijetna in nepozabna.

Tabor pevskih zborov v Št. Vidu pri Stični

Osrednji dogodek na področju zborovskega petja je tudi letos bil tradicionalni 14. pevski tabor v Šentvidu pri Stični, ki je tokrat potekal v znamenju 40-letnice AVNOJA. Na povabilo prireditelјev se je v soboto 18. junija zbralo 245 pevskih zborov iz vse Slovenije ter iz zamejstva, torej s celotnega slovenskega kulturnega prostora od Zgornjega Senika preko Koroške, Primorske do Beneške Slovenije.

Koroške Slovence sta na tej veliki pevski manifestaciji zastopala pevska zbora SPD Radiše in SPD „Rož" iz Šentjakoba v Rožu. Pod vodstvom Stanka Wrulicha in Lajka Milisavljeviča sta nastopila v sklopu revije in v skupnem manifestativnem nastopu, pri katerem je sodelovalo skupno nad 8000 pevk in pevcev.

Na pevskem taboru, ki je tokrat imel naslov „Pojo naj ljudje", je med drugim spregovoril tudi akademik in slikar Božidar Jakac, ki je bil v Jajcu, kjer se je pred 40 leti rodila nova Jugoslavija. Ob tej priložnosti so nekaterim zborom podelili plakete za desetletno sodelovanje na Taboru.

Frühbauer v Obirju

Na povabilo obratnega sveta je v sredo obiskal tovarno celuloze „Obir" na Rebrci namestnik deželnega glavarja in predsednik koroških sindikatov Erwin Frühbauer. V njegovem spremstvu so bili tudi pliberški župan Mikusch, dobrolski župan Pfeifer in kapelški župan Juvan. Vodstvo tovarne ga je ob tej priložnosti informiralo o stanju in poslovanju tovarne; ob tem je Frühbauer izrecno poudaril pomembnost ohranitve 200 delovnih mest in tudi za naprej zagotovil vso pomoč deželne vlade.

Praktični zdravnik
dr. Franz Wutti ordinira
od ponedeljka, 4. julija 1983, v Borovljah v ordinaciji dr. Laucharta, Werkstr. 1.
Ordinacijski čas:
pon.–pet. 7.30–11.00h
tel. (0 42 27) 32 54

Osem novih modelov v Minimundusu

Pred kratkim je bil „Mali svet" ob Vrbskem jezeru Minimundus prizorišče lepe slovesnosti, katere so se udeležili gostje in številna publika. Povod za to je bil ta, da so v Minimundusu dali svojemu namenu kar osem novih modelov. Toliko modelov naenkrat še ni bilo nameščenih odkar obstoja ta priljubljena koroška atrakcija. Za to priložnost je imela slavnostni govor prezidentka Avstrijske družbe „Rettet das Kind" dr. Martha Kyrle.

Slavnostne goste so pozdravili predsednik poslevodečega odbora za Minimundus dr. Josef Kleindienst, celovški župan Leopold Guggenberger in deželni svetnik Rudolf Gallob. Vsi so pohvalili karitativno dejavnost organizacije „Rettet das Kind".

Izkupiček vstopnine za Minimundus, gre kot že omenjeno za karitativne namene. Tokrat bodo sadove te karitativne organizacije deležni otroci iz Kenije. Tu gre za nek internat, katerega otroci so po večini brez staršev. Novi modeli, ki so jih namestili, predstavljajo Opero v Sidneyu (zgradili dijaki HTL Beljak), grad Neuschwanstein (Jerina), grad Heidenreichstein (HTL Krems), kapela iz Oberndorfa (HTL Hallein), Rimljan iz Frankfurta (delavnica Minimundus), posebna kmečka hiša (graditelj Lernjak), plavajoči bager (HTL Kapfenberg) in model železnice (delavnica ÖBB — Avstrijske zvezne železnice).

Dva nova študijska svetnika

Profesorja slovenske gimnazije, dipl. inž. Janez Oswald in Štefan Močilnik, sta bila imenovana za študijska svetnika.

K temu napredovanju iskreno čestitamo.

PRIREDITVE

Otroci ljudske šole v Slovenjem Plajberku vabijo na

ZAKLJUČNO ŠOLSKO AKADEMIJO

v nedeljo 3. julija 1983 ob 16. uri v ljudski šoli v Slovenjem Plajberku.
Nastopata: ljudska šola Kostanje in Slovenji Plajberk

KPD Peter Markovič v Rožeku vabi na veseloigro

„NI RES, PA LE VERJAMEM"

v nedeljo 3. julija 1983 ob 20.15 uri v kulturni dvorani na Muti v Rožeku.

Gostujejo igralke in igralci SPD „Bilka" iz Bilčovsa.

Mešani pevski zbor „Podjuna" v Pliberku vabi na

POLETNO NOČ

v soboto 2. julija 1983 ob 20.30 uri pri Schwarzlu v Pliberku.
Igra ansambel „Seasons".

Slovensko prosvetno društvo „Edinost" v Škofičah vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto 2. julija 1983 ob 20. uri v gostilni Kreuzwirt v Podjerberku.
Nastopajo: MePZ SPD „Edinost" Škofiče in tamburaši iz Hodiš

Glasbena šola na Koroškem — oddelek Bilčovs vabi na

ZAKLJUČNI NASTOP

- v soboto 2. julija 1983 ob 18. uri v avli nove ljudske šole v Bilčovsu.
- v nedeljo 3. julija 1983 ob 16. uri v farni dvorani v Šmihelu.

Obisk prireditve je za učence oddelka Bilčovs obvezen!

Slovensko prosvetno društvo „Obir" na Obirskem vabi vse člane in prijatelje društva na

REDNI OBČNI ZBOR

v nedeljo 3. julija 1983, ob 11. uri v Kovačevi gostilni. Po končanem občnem zboru bo Feliks Haderlap predvajal nekaj imenitnih posnetkov iz svoje filmske zakladnice.

Slovenskv prosvetno društvo „Danica" v Šentvidu v Podjuni vabi na

KULTURNI VEČER

v petek 1. julija 1983, s pričetkom ob 20.30 uri v kulturnem domu „Danica" v Šentprimožu. Spored oblikuje mešani pevski zbor SPD „Danica" in trio Korotan s pevci SPD „Danica".

Vabilo na

CIRIL-METODOVO KRESOVANJE

v četrtek 7. julija 1983 ob 21. uri pri Vietrniku v Podkraju.
Prireditelj:
Moški pevski zbor „Kralj Matjaž"

Katoliška mladina Pliberk, Žvabek, Suha, Vogrče, Šmihel in Krščanska kulturna zveza vabijo na

SREČANJE PRI ŠTIBARJU

v nedeljo 3. julija 1983
7.30 odhod iz Doba — 11.00 sv. maša pri Štibarju — 12.00 južina — otroci so gostje živinorejske zadruge — 13.00 Družabno srečanje z igrami, plesom in glasbo — 17.00 Konec.
Za jed in pijačo je preskrbljeno. Ob slabem vremenu se srečamo 10. jul.

Galerija Carinthia v Celovcu vabi na otvoritev razstave akvarelov

JOŽETA CIUHE

v torek 5. julija 1983, ob 19. uri v prostorih Galerije Carinthia, na Völkermarkter Ringu 25.
Uvodne besede bo imel Zoran Kržišnik, direktor Moderne galerije v Ljubljani. Razstava bo odprta do 6. avgusta 1983; od ponedeljka do petka, od 7.30 do 12.30 ure in od 14.30 do 18. ure; ob sobotah pa od 7.30 do 12. ure.

Društvo umetnikov za Koroško vabi na otvoritev razstave koroških umetnikov

SLIKANJE — GRAFIKA — PLASTIKA — FOTOGRAFIJA

v petek 1. julija 1983, ob 19. uri v domu umetnikov v Celovcu. Razstava bo trajala od 2. do 22. julija, od ponedeljka do petka, od 11.00 do 19.00 ure.

Slovensko planinsko društvo Celovec vabi na

IZLET NA POLINIK

v Kreuzeckovi skupini
v nedeljo 3. julija 1983
Odhod ob 6. uri iz Šentjakoba v Rožu (trg). Ne pozabite vzeti s seboj cepina! Vodi Lubo Urbajs.

Čebelarsko društvo Bilčovs vabi na tradicionalno

SLAVJE ČEBELARJEV

ki bo v soboto 2. julija 1983, s pričetkom ob 20.30 uri v gostilni Seher v Velinji vasi.
Za ples igra „Planinski sekstet".

Katoliška mladina v Celovcu vabi na

NOGOMETNI TURNIR
in
PLES KATOLIŠKE MLADINE

v soboto 9. julija 1983
Ob 9. uri začetek nogometnega turnirja na igrišču v Globasnici.
Moštva: Sele, Šentjakob v R., Pliberk, Šmihel, KDZ Blato, Globasnica. Dekliški nogomet: Sele — Globasnica.
Ob 20. uri ples pri Šoštarju.
Igra ansambel „Koroški odmev".

Slovensko prosvetno društvo „Drabosnjak" na Kostanjah vabi na

KULTURNI VEČER

v soboto 2. julija 1983, ob 20. uri v slavnostni dvorani v Vrbi
Sodelujejo: moški oktet s Suhe
pevsko-instrumentalna skupina KP „Drava" iz Žvabeka
folklorna skupina iz Globasnice

„OHCET V LJUBLANI 83“

Mogočna manifestacija folklore

Med poročenci tudi dva koroška para

Minuli teden je bila slovenska metropola v znamenju mednarodne prireditve „Ohcet v Ljubljani '83“ ki je privabila mnogo turistov. Začela se je v sredo s spoznavnim srečanjem parov v Cankarjevem domu, končala pa v soboto s poroko na Magistratu. Tokrat je sklenilo zakonsko zvezo 18 parov iz devetih držav — iz Avstrije, Belgije, Češkoslovaške, Francije, Italije, Madžarske, Zvezne republike Nemčije, Velike Britanije in seveda iz Jugoslavije, ki je bila zastopana s pari iz vseh republik. Avstrijska oziroma koroška poročna para sta bila Nada Urbajs iz Žoprač pri Vrbi in Janko Malle iz Slovenjega Plajberka ter Anica Valentinič s Potoka pri Bilčovsu in Kristo Srienz iz Žirovnice pri Sinči vasi.

Skupno je na „Ohceti v Ljubljani“ aktivno sodelovalo 1400 članov folklornih skupin in pihalnih orkestrov, okrog 900 posameznih narodnih noš, mnogo kočijažev in voznikov, skupno torej okrog 3000 aktivnih udeležencev. Poleg domačih folklornih skupin so sodelovale tudi inozemske — Lindwurm iz Celovca, Prattela Martuzzi iz Ravene v Italiji, Herminie Button Box Club iz Pennsylvanije in koroška folklorna skupina Slovenskega prosvetnega društva „Trta“ iz Žitare vasi.

Z leve: Poročna para Janko in Nada Malle ter Ana in Kristo Srienz

K poroki na Magistrat je bil mogočen sprevod z ženitovanjskimi pari v kočijah, spremljanimi z godbami in številnimi folklornimi skupinami, ki ga je z velikim navdušenjem pozdravljalo na tisoče Ljubljančanov. Po slavnostni poroki na Magistratu je bilo svatovanje s pestrim folklornim programom in zabavnimi igrami v veliki tivolski dvorani. Naslednjega dne zjutraj so poročni pari odleteli z letalom v Dubrovnik, kjer uživajo zakonsko srečo ob lepotah tega priljubljenega letoviškega kraja ob plavem Jadranu.

Naj še povemo, da je poročne pare na Magistratu sprejela predsednica skupščine mesta Ljubljana Tina Tomlje in jim zaželela mnogo sreče in zadovoljstva na njihovi skupni življenjski poti.

Ljubljanska turistična zveza, ki je bila organizator „Ohceti v Ljubljani“, je res nudila vse, da je bilo ženitovanjskim gostom v Sloveniji lepo in prijetno. Tako so v četrtek obiskali Gorenjsko. V Kranjski gori so jim domačini predvajali gorenjske poročne običaje, zvečer pa so poročni pari večerjali na blejskem gradu. Dan poprej, v sredo je bila, kot že omenjeno, svečana otvoritev prireditve s predstavitvijo poročnih parov in nastopom domačih in tujih folklornih skupin v Cankarjevem domu. Kot neka posebnost je bil v petek obisk parov pri planšarjih na Veliki planini in prikaz ženitovanjskih običajev (nakladanje in prevoz bale) v Mekinjah in kmečkih opravil na Trgu prijateljstva v Kamniku. Turistično društvo v Kamniku se je skorajžilo in prvič sodelovalo v okviru programa „Ohceti“. Vsekakor je ta skok v to turistično areno odlično uspel, tako da je to dober omen za nadaljnjo turistično dejavnost Kamnika in njegove bližnje in daljnje okolice, ki ima vse pogoje, da postane glede atraktivnosti med prvimi v Sloveniji. Kamniške Alpe, lov in lepa pokrajina so dragoceni elementi, ki jih bo treba bolje izkoristiti. Zadnja prireditev v okviru „Ohceti“ je prepričljiv primer, da so Kamničani na pravi poti.

V razgovoru s poročnimi pari smo se lahko prepričali, da se jim je „Ohcet v Ljubljani“ zelo dopadla in da tega dogodka ne bodo nikoli pozabili. Navezali so tesne prijateljske stike in se že med seboj dogovorili, da se bodo obiskovali in tako še večkrat prišli med prijazne Slovence. Čeprav se nekateri niso jezikovno razumeli, je med njimi vladalo tako prisrčno prijateljstvo, da so se ob slovesu s solzami v očeh poslavljali eden od drugega.

Naša koroška para, ki ju je posredovala Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, sta bila v ziljski (Malle) in rožanski narodni noši (Srienz), tako da so bile med poročnimi pari najbolj zastopane slovenske noše. Glede pestrosti narodnih noš pa je treba priznati, da so prevladovale noše jugoslovanskih narodov (Črnogorcev, Makedoncev, Bosancev . . .).

Scena pred Magistratom — folklorni plesi

Tokrat so torej že šestnajstič zapored mladi iz Jugoslavije in tujih dežel v narodnih nošah in ob nacionalni glasbi in plesih izrekli svoj „da“ in začeli skupno življenje v mestu Ljubljani.

Številnim čestitkam, ki so jih bili deležni novoporočenci ob sklenitvi skupnih življenjskih poti, se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika; posebno obema koroškima paroma želimo obilo družinske sreče. Organizatorjem „Ohceti v Ljubljani“ velja s strani naših obeh koroških parov iskrena zahvala.

ŽITARA VAS:

Obiskal nas je MoPZ „Atomske toplice“

Na povabilo Slovenskega prosvetnega društva „Trta“ je 19. junija 1983 pri nas v Žitari vasi gostoval moški peski zbor „Atomske toplice“ iz Podčetrtka v Sloveniji. S tem je imenovani zbor vrnil obisk našim kulturnim skupinam, ki so 14. novembra lani bile v gosteh v Podčetrtku, ki leži ob reki Sotli, blizu hrvaške meje. Ta kraj je bolj znan po Atomskih toplicah, kamor hodijo na zdravljenje tudi ljudje iz naših krajev, da si naberejo novih moči, pa tudi zaradi dobre vinske kapljice, ki uspeva v tem okolišu.

Naše goste smo pričakali in pozdravili na mejnem prehodu Holmec. Zaželeli smo jim, da bi se pri nas na Koroškem oz. v Podjuni dobro počutili. Goste smo najprej peljali v gostišče Štern v Stari vasi, da so se po dolgi poti okrepčali, nato pa proti Klopinjskemu jezeru, kjer so imeli možnost spoznati živahni tujski promet v tem letovišču in seveda tudi za obisk trgovin. Preko Sp. Vinar in Zablaškega jezera smo dospeli v Šentprimož, kjer smo gostom pokazali kulturni dom in otroški vrtec in arhitektonsko zanimivo cerkev. Med potjo smo gostom opisovali ter jim pripovedovali o življenju in delu koroških Slovencev, pa tudi s kakšnimi problemi se moramo boriti. V Žitari vasi so gostje videli novo tovarno IPH, kjer izdelujejo pohištvo. Pokazali smo jim tudi tovarno Obir na Reberci, kateri so znani krogi želeli da bi propadla.

Po kosilu nas je pot vodila v Globasnico, kjer nam je gospod Havel v novem muzeju razkazal predmete, ki so jih našli pri izkopavanju na Rozaliji. To je staro orodje, mozaiki, nagrobni kamni in celo okostje, staro menda okoli 1.500 let. Zaradi slabega vremena pot na Rozalijo, kjer bi videli znane izkopanine in lep razgled po Podjuni, žal ni bila možna.

Čas je hitro minul in morali smo se podati proti Žitari vasi, kjer smo ob 19.30 uri imeli napovedan koncert v novi ljudski šoli. Kljub neugodnemu vremenu je koncert moškega pevskega zbora „Atomske toplice“ obiskalo mnogo ljudi in prepričani smo, da nikomur ni bilo žal, da je to prireditev obiskal. Po pozdravnih besedah predsednika SPD „Trta“ Mirka Ogrisa, nam je gostujoči zbor pod vodstvom gospoda Kelemina zapel izbrano paleto naših zmeraj lepih pesmi, ki nas vežejo preko meje, saj jih gojimo in prepevamo vsi tu in onstran meje in kjer govorimo isto govorico — slovensko. Da je gostujoči zbor „Atomske toplice“ obiskovalce navdušil s svojo pesmijo, je pokazal močni aplavz, tako da je ob koncu moral dodati še nekaj pesmi. V spomin na to srečanje je predsednik Ogris gostom izročil lep krožnik z napisom SPD „Trta“ Žitara vas — Podčetrtek — 19. 6. 1983 ter knjigo Valentina Polanška, Bratovka jesen.

Po koncertu smo se spet ustavili pri Šternu v Stari vasi, kjer smo se še zadržali v prijetni družabnosti. Še mnogo pesmi je privrelo iz grl naših gostov ter domačih pevk in pevcev. V želji, da bi se kmalu spet srečali v Podčetrtku, smo se od gostov poslovili v spoznanju, da je njihov obisk bil zanje in tudi za nas lep dan, saj je za obe strani pomenil kulturno obogatitev in poglobil prijateljske vezi.

T. H.

LIKOVNA KOLONIJA MLADIH „VUZENICA '83“

v času od 21. do 27. avgusta 1983

Udeleženci likovne kolonije tisti teden ne bodo preživljali le ob risanju, marveč tudi ob športu, igrah, izletih, kopanju itd. Na koncu likovne kolonije bodo mladi umetniki pripravili razstavo s pestrim kulturnim sporedom. Udeleženci kolonije naj bi bili stari vsaj 12 let, navzgor ni omejitve. Prijave so možne do 30. julija 1983 pri Slovenski prosvetni zvezi, Gasometerg. 10, 9020 Celovec; tel. (0 42 22) 32 5 94.

Prireditelja: Slovenska prosvetna zveza in osnovna šola v Vuzenici.

Dr. ANTON SVETINA

Prispevki k zgodovini Dvora nad Vrbo

9

Na Vrbi živi kočar z imenom Reiner, ki je podložnik cerkve sv. Janeza Krstnika v Dvoru, ki mora gospostvu plačevati za izvrševanje gostilničarske obrti letno 7 goldinarjev. Ker pa mnogo njegovih sosedov izvršuje gostilniško obrt, sam pa že mnogo let ne izvršuje te obrti, bi moral biti razrešen plačevanja sedmih goldinarjev.

V zvezi s to vizitacijo je vikar Martin Mesner prejel od stolnega kapitlja v Ljubljani dekret, ki mu je naložil tole: Pri krstnem kamnu naj namesti sliko Janeza Krstnika. Službo božjo naj tudi pri podružničnih cerkvah začenja ob deveti uri. Krstiti sme samo v cerkvi, ne pa po domovih faranov.

Na dan te vizitacije se je pri vizitatorju oglasil Jožef Kušej, podložnik župne cerkve v Dvoru, ki se je pritožil zoper oskrbnika grada in gospostva Vrba ob jezeru v tejle zadevi: Njegov sosed Pulman, podložnik grada in gospostva Vrba, ga je dejansko napadel; v tem sporu pa grajski oskrbnik postopa pristransko, ker je izdal proti vsem predpisom sodbo v prid toženega Pulmana, ne da bi poprej zaslišal niti tožnika niti predlaganih prič.

V začetku leta 1705 je prišlo zopet do sprememb na vikarskem mestu župnije Dvor nad Vrbo. Sedanji vikar Martin Mesner je bil postavljen za župnika v Kostanje, na njegovo mesto je prišel za vikarja Blaž Pencin, ki je 16. 2 1705 poslal reverzalije v Ljubljano.

V mesecu juniju leta 1712 je vse župnije beljaškega cerkvenega okrožja vizitiral ljubljanski škof Frančišek grof Kauniz. 18. junija je bil v Dvoru nad Vrbo in ugotovil tole: Za cerkovnika je Luka Hoffner, podložnik Vetrinjske opatije, ki je bil pred petimi leti nastavljen od gospostva Landskron. Na dohodkih prejema 6 meric žita v zrnu in 13 hlebcev, od krsta dobiva 1 groš, od pogrebov in maš po 4 groše, od poroke 3 groše. Vikar redno poučuje mladino v verouku, cerkev je v dobrem stanju, pač pa je cerkveni stolp na eni strani potreben popravila. Nečastna dejanja se kaznujejo s cerkvenimi kaznimi. Župnišče se popravlja iz dohodkov cerkve. Vikar začenja službo božjo ob 7. uri in jo končuje pred 12. uro. Nato je bil zaslišan cerkveni ključar Janez Vid Burger, podložnik gospostva Landskron, ki je bil nastavljen od upravitelja tega gospostva pred osmimi leti. Za nadzorstvo nad vsemi cerkvenimi zadevami dobiva letno dva goldinarja. Cerkveni obračuni se delajo pri cerkvenem ključarju. Cerkveni stolp je potreben popravila. Ključe cerkvene skrinjice hrani enega cerkveni ključar, drugega oskrbnik gospostva. Cerkev ima na dan proščenja okoli šest goldinarjev stroškov. Vikar dela večkrat ekscese v pijanosti. Doma ima celo zalogo vina in večkrat popiva s prijatelji v župnišču. Mašo začenja ob nedeljah med 8. in 9. uro in končuje vedno pred 12. uro. Nato je škof zaslišal vikarja Blaža Pencina, ki je bil doma iz Tolmina v goriški grofiji in akvilejski škofiji. Star je 52 let. Humanistiko, filozofijo in teologijo je študiral na Dunaju, ordiniran je bil na naslov domačega patrimonija, in je duhovnik 24 let; od tega, je bil pol leta v Dravogradu, tri leta v službi pri dekanu v Velikovcu, nakar je bil nastavljen kot vikar v Lipi nad Vrbo, kjer je bil 9 let, sedaj pa je že 8 let v Dvoru nad Vrbo, prezentiran od stolnega kapitlja v Ljubljani. Cerkev nima nikakih privatnih maš, dohodki vikarja znašajo okoli 200 goldinarjev, štola mu pa prinaša okoli 30 goldinarjev. Župnija ima 5 podružnic in bratovščino sv. Rozarija. Faranov je okoli 965. Za poučevanje dečkov ima poseben prostor. Vikar se pritožuje zoper benediktince v Vernberku, ki vabijo v svojo kapelo mnogo faranov iz Dvora, zaradi česar ne prihajajo v župno cerkev, da bi poslušali nedeljsko pridigo. Škof je vikarju naročil, da mora v poročno knjigo vpisovati tudi imena prič, v knjigo rojstev pa naj vpiše tudi kraj rojstva. Nato je škof zaslišal še oba cerkvena ključarja, Florijana Šumija in Jožefa Šefmana; prvi je bil podložnik gospostva Vrba ob jezeru, drugi pa podložnik župnije sv. Miklavža v Beljaku. Njihovi dohodki so znašali 5 grošev. Cerkev nima podložnikov, ki jih je nekdaj imela, ne vesta pa, kako so bili cerkvi odvzeti. Vikar je odličnega obnašanja. Cerkvena ključarja sta se pritožila zoper oskrbnika gospostva Landskron, ki ne prihaja k obračunom, od cerkvenih dohodkov pa prejema dva goldinarja kljub temu, da je cerkev zelo revna.

V zvezi s to vizitacijo je vikar Blaž Pencin dobil od stolnega kapitlja v Ljubljani pismeno naročilo, da mora uporabljati isto višino štole kot njegov prednik. V matrike rojstev naj imena krščencev skrbneje vpisuje.

Zgoraj opisana vizitacija je zanimiva tudi iz razloga, ker so se v župniji Dvor nad Vrbo pojavili naenkrat trije cerkveni ključarji. To dejstvo kaže na to, da so obstojala med oskrbnikom gospostva Landskron in med vikarjem Pencinom pri upravljanju cerkvenega premoženja neka nesoglasja, ker je cerkvenega ključarja Burgerja nastavilo gospostvo Landskron. Ta nesoglasja so se pokazala tudi pri zaslišanjih cerkvenih ključarjev. Od gospostva nastavljen cerkveni ključar je škofu ovadil vikarja zaradi pijančevanja, redna od vikarja in farne občine izvoljena cerkvena ključarja pa sta se pritožila škofu o malomarnosti oskrbnika grada in gospostva Landskron.

Leta 1715 je na škofijski sinodi v Ljubljani — škofijske sinode so se vršile običajno vsako drugo leto — je bil za župnika Dvor navzoč vikar Blaž Pencin. Ko so vsi navzoči opravili zaprisego zvestobe škofu, jim je bilo zabičano, da pod kaznijo cypi aut crucis (pod kaznijo sramotilnega kamna ali križa) ne smejo krstiti otroke po privatnih hišah, temveč samo v župni cerkvi.

Leta 1730 je generalni vikar ljubljanske škofije Janez Jakob Schilling pooblastil ljubljanskega kanonika dr. Antona Lacknerja, da vizitira župnije beljaškega cerkvenega okrožja. V Dvoru nad Vrbo je bil 8. julija in med drugim ugotovil, da mora biti vikar v Dvoru vešč slovenskega jezika (parochus ejusdem ecclesiae debet linguae gnarus esse Sclavonicae). Za vikarja je bil v tej župniji 25 let Blaž Pencin, ki je umrl dne 22. junija tega leta v starosti 70 let, 4 mesecev in 20 dni in ki je bil dne 24. tega meseca ravno na praznik patrocinija svoje cerkve pokopan. Razen glavnega oltarja Janeza Krstnika sta bila v tej župni cerkvi še oltarja Device Marije in sv. Štefana.

(Se nadaljuje)

književni vestnik

„Kranjski polihistor J. V. Valvasor“

Ali ste vedeli, da je že okoli leta 1680 (!) obstajal načrt za predor pod Ljubeljem? Izdelal ga je kranjski polihistor baron Janez Vajkard Valvazor, ki o njem v Slavi vojvodine Kranjske piše takole: *„Vor etlich wenig Jahren war ich gewillet, unten im Grunde ein Loch durchzubrechen, so groß als das obere, dadurch man hette reiten und fahren können; hatte es auch schon abgemessen. Das Loch sollte bey S. Anna seyn hineingegangen und auf der andren Seite deß Bergs bey S. Leonhard heraus kommen und also Schnur-gerad vom Einzum Ausgange zielen: aber die damals einreissende Wienerische Contagnion oder Pestilenz-Seuche machte es hinterstellig. Denn ich verlangte für meine Mühe und Unkosten von Ihrer Keyserl. Majestet einen ewigen Zoll nebenst einer gewissen Bey-Hülffe: welcher Zweck aber bey so trübseligen und gesperrten Zeiten der Contagnion nicht zu erreichen war. Sonst wäre es wol ein gemeinnütziges Werck und Jedwedem damit mercklich gedient gewesen: weil man jährlich auf die Ausbesserung der Strassen ein Ehrliches wenden muß, auch zu Winters-Zeiten offt viel Leute darinn verbleiben, wann die Lauen herunter schiessen, das ist wann der Schnee oben los wird und herunter rutscht. Man hat zwo Meilwegs über den Berg; eine hinauf, die andre hinunter: Also abe hette man durch den Berg eine halb-viertel Meil.“*

Valvasor je misel na predor kasneje opustil, ker pri vladarju ni našel razumevanja in tudi denarja ne. Čeprav je dolžino predora izračunal netočno, pa samo dejstvo načrta le kaže, kako daleč je bil pred svojim časom, saj je bil ljubeljski predor odprt šele dobrih 280 let po prvi ideji, leta 1964 namreč.

Ta nadvse zanimivi podatek in še veliko več o življenju in delu znamenitega barona Valvasorja zvemo iz knjige, ki jo je pravkar pri založbi Mladinska knjiga v Ljubljani izdal ugledni slovenski zgodovinar *dr. Branko Reisp* pod naslovom *„Kranjski polihistor Janez Vajkard Valvasor“*.

Knjiga je pomemebna predvsem tudi zaradi tega, ker je prva celovita monografija o Valvasorju v slovenskem jeziku. Doslej je obstajala le monografija Petra v. Radisca, ki je v nemščini izšla v Ljubljani že leta 1910. Znanstvena spoznanja pa so se v letih odtlej seveda večala, spremenile so se tudi narodnostne in družbene razmere, tako da je bila potreba po sodobni monografski obdelavi vedno večja.

Reisp je v zajetni knjigi na 430 straneh tako postavil Valvasorja v njegov prostor in čas kot tudi podrobno rekonstruiral njegovo življenje. Osrednji del pa zavzema znanstveno in grafično delo Valvasorja, ki je v Slavi vojvodine Kranjske — mimo drugih zgodovinskotopografskih popisov, kot sta med drugimi tudi dve topografiji nadvojvodine Koroške — doseglo svoj vrhunec. Knjiga je bogato ilustrirana, dodana ji je bibliografija ter obsežna povzetka v nemščini in angleščini.

Ali smo res skregani s knjigo?

Knjiga in bralci

„Saj tudi inteligenca nič ne bere“, mi je dejal neki intelektualec, ko je beseda nanesla na problematiko branja slovenskih knjig na Koroškem. „Smo sprti s slovensko knjigo?“ vprašuje Janko Malle. Na vprašanje, katero knjigo trenutno berejo, mi nekaj dijakov slovenske gimnazije odgovori: „Nobeno.“

Ali smo res skregani s knjigo? Ali ravno mi Slovenci, ki nam je kultura in literatura včasih po sili razmer bila nadomestilo za politiko, ki smo z večjo kulturnostjo kompenzirali pomanjkanje družbene, politične, gospodarske veljave in oblasti, ali ravno mi premalo beremo? Odgovor je brez dvoma večplasten.

Iz podatkov vemo, da Avstrijec v povprečju prebere 2,1 knjige na leto, povprečen Slovenec (v Sloveniji) pa (leta 1979) 2,6 knjige. Iz podatkov pa vemo tudi, da je bilo nebralcev npr. v Sloveniji leta 1979 33,7 % vseh prebivalcev. Pri tem pa nekje velja pravilo, da je tem več nebralcev, čim nižja je izobrazbena raven (tako je v Sloveniji na podeželju bilo 47,5 % nebralcev, v mestih pa le 26,5 %).

Na Koroško se ti podatki neposredno bržkone ne dajo prenesti. Splošna pravila pa bodo veljala. Vendar pa je treba za pripadnike slovenske narodne skupnosti na Koroškem relitivirati eno bistveno predpostavko: znanje jezika. Medtem ko to znanje v Sloveniji raste avtomatično, pa moramo na Koroškem ugotoviti veliko dihotomijo, zarezo, ki gre skozi naše koroškoslovensko prebivalstvo. Zaradi raznarodovalnih razmer, ki trajajo že nekaj desetletij, znanje slovenskega knjižnega jezika med velikim delom našega prebivalstva ni tako, da bi bilo mogoče brati slovensko tiskano besedo. To je osnovna ločnica, ki izločuje precejšen del potencialnih bralcev. Pa tudi pri tistih, ki zadosti obvladajo slovenski knjižni jezik, bodisi da so si ga sami priučili, in teh ni tako malo, bodisi da jim je znanje dala šola, predvsem gimnazija, deluje še množica zaviralnih faktorjev.

Na splošno bi lahko rekli, če si človek do konca šolanja ne bo osvojil bralnih navad, se bo pozneje težko. Če v družinskem okolju ne bo našel razumevanja in spodbude, če bo v šoli soočen z napačnimi metodami, se ne bo navadil brati leposlovnih knjig.

Specifični zaviralni faktorji na Koroškem pa so še jeziku sovražno okolje, ki ga v javnosti postavlja v absolutno podrejen in obroben položaj. Če v radiu in televiziji slovenska beseda praktično ni prisotna, medtem ko nemški vplivi delujejo na vsakem koraku, če je jezik izrinjen iz vsake javnosti, če je tisk v tujem jeziku itd., potem bo za odločitev za branje potrebna posebna motivacija. Medtem ko pri večinskem bralcu deluje neke vrste avtomatizem, pa je slovenski bralec vedno postavljen pred izbiro: ali bo bral s težavo slovensko ali bo segel po lažje dostopni nemški knjigi?

In ne nazadnje naša lastna infrastruktura. Jasno je, da je omejena, da je okrnjena. Ni pa potrebno, da ustanove, ki delajo s knjigo, delujejo tako nekoordinirano.

Slovenska študijska knjižnica s svojimi 35.000 knjigami privabi 529 članov in je lansko leto izposodila 3500 knjig. Eno tretjino vseh so prebrali dijaki med desetim in štirinajstim letom, vsi odrasli z višjimi gimnazijci pa so konzumirali ostali dve tretjini.

Knjigarna Naša knjiga proda največ klasične slovenske literature in čtiva, ki je tematsko povezano s Koroško. Knjižni klub Svet knjige, ki je v isti knjigarni, pa premore okoli 250 članov.

V krajevnih knjižnicah po prosvetnih društvih stoji okoli 13.000 knjig, vendar je vprašanje, koliko jih bralci dejansko koristijo.

Poleg tega je gotovo še nekaj knjižnic, npr. na slovenski gimnaziji, ki jih ljudje bolj ali manj frekventirajo.

Značilnost vseh teh ustanov je, da dela vsaka zase. Knjižnica izposoja sama zase, knjigarna sama zase prodaja, prosvetna društva so prepuščena sama sebi, Slovenska prosvetna zveza in Mohorjeva družba pa vsaka zase razpečavata svoj knjižni dar. Seveda vse te ustanove tudi z nekoordiniranim delom vplivajo na bralne navade ljudi, seveda pa bi to s skupno začrtano potjo mogle to delati bolj učinkovito. V kulturni politiki precej mačehovsko delamo s tem področjem, čeprav je to ključna točka za jezikovno izobraževanje našega prebivalstva.

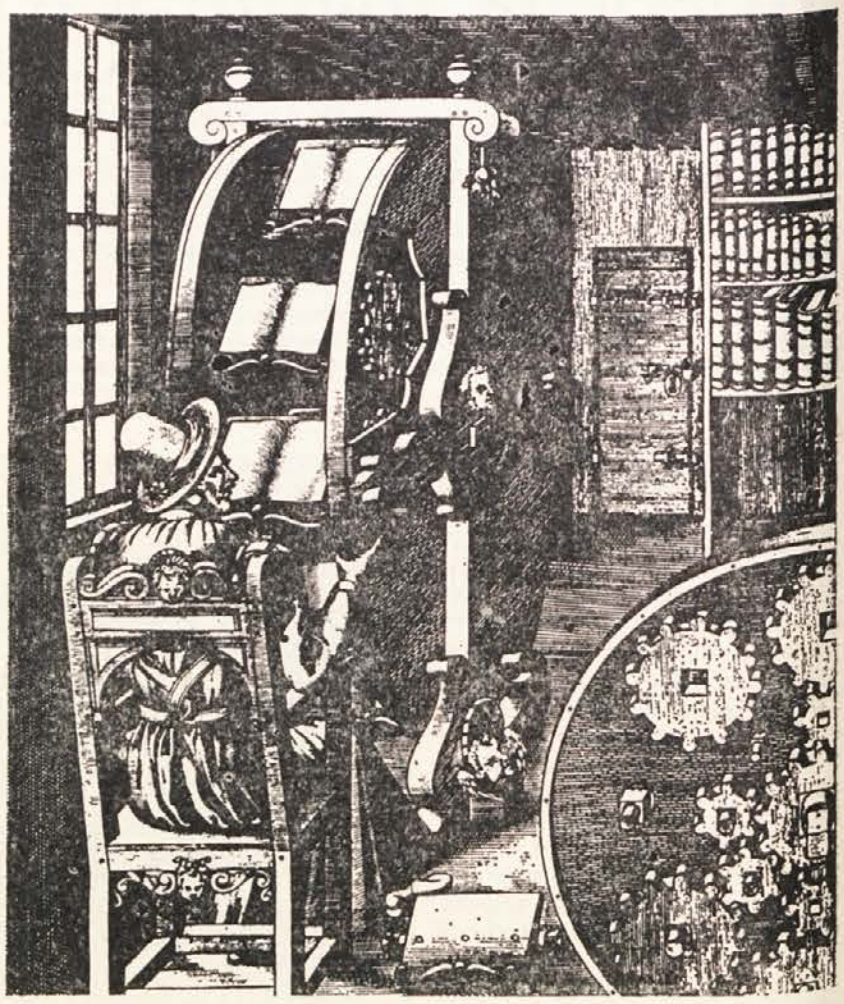

Pri razširjanju bralnih navad nam „bralni stroji“, kakršen je zgornji, nič ne bodo pomagali.

Pri tem pa se moramo zavedati še dodatnega problema, ki je rezultat naše prostorske in družbene ločenosti od matičnega naroda. Kdo recimo zna spremljati knjižno produkcijo v matični Sloveniji, če se poklicno ne bavi s tem? Kdo vsebinsko lahko sledi matični literaturi, ki izhaja iz čisto drugačnih družbenih, političnih in kulturnih osnov, pa čeprav jezikovno stvar razume? Vprašanja, ki jim bo težko najti odgovor.

Dejstvo je tudi, da povprečen Slovenec pride v stik s knjigo le, ko mu prinesejo knjižni dar. Pot v knjigarno bo le redkokdaj našel. Če torej gora noče k Mohamedu, bo Mohamed moral h gori. Če ljudje nočejo v knjigarno, v knjižnico, ki sta seveda v mestu, bo morala knjigarna, knjižnica k njemu. S potujočo knjižnico, mogoče drugače zasnovano kot doslej, z letečo knjigarno, ki bo s svojimi kovčki hodila od prireditve do prireditve, od koncerta do koncerta, z bralnimi večeri, kjer bodo ljudje spoznali avtorja in njegovo delo, z informativnim materialom, z delovanjem v društvu, ki bo zahtevalo motiviranega in prizadevnenga človeka in ki mu bo pogoj, da se društveno delo ne bo osredotočalo na zbor.

Ob vsem tem pa ne bomo mogli mimo nevarnosti, da se ustvari še dodatna dihotomija med nami: tisti, ki so kulturni in ki berejo samo najboljšo literaturo, ki z gnusom gledajo na razen šund in polšund, ki se torej gredo kulturni elitizem, pa tisti, ki jim bodo zmeraj bolj ostajale samo večernice in pratike in priročniki, dokler ne bodo segali le še po revijah in časopisih in se popolnoma odvadili slovenske besede. Vsekakor je na mestu vprašanje: ali nam je dovolj, da ljudje berejo slovensko, ali zahtevamo od njih tudi še branje tako imenovane dobre literature?

P. W.

Gustav Januš

Tri pesmi

KOT večerno domotožje
privre iz spomina
prilika o izgubljenem sinu.

Zmečkane slike otroštva,
zbrane v zbirki časa,
silijo v sedanjost.

V igri spet najdem veselje:
„Morda so pravljice le resnične?“

Iz pripovedk
se kotali kolo smeha
mimo vedrih slučajev
v skoraj že trajno srečo.

Kakor pajkove mreže,
dolge kot srobot,
se vlačijo steze iger
po očeh.

Kukci pletejo trakove
iz robov v sredino življenja.

Vse teče zunaj telesne teže naprej,
tudi prilika o prelepi klopi
tam na nosečem travniku
je neresnična.

Počasi leti jata ptic
skozi moj spomin domov.

Krog iz glave
postane elipsa
tihega potovanja nazaj.

V goriščih se rodijo oči,
ki vidno napolnijo telo
z rosnimi travniki.

Dnevi tega
časa so zgovorni.

SONČNI lok, ki kar naprej
ure šteje, raztrga zakoniti krog
zelenja, ki vzbrsti včasih
v od vodne pare zaokroženem
spoznanju.

„Trditve, da je
rast samo slepičenje, so neresnične,“

Ceptec se razcveti,
nosi rumeni smeh v sebi,
do spoznati letni čas —
tako brezmejna sreča traja dolgo.

Tudi noč izgubi svojo vsakdanjost,
rani le še redkokdaj,
zmanjša dolgost
ter porabi manj črnine.

Žalost, natlačena
z večernimi molitvami,
zjutraj spreobrnjena mine.

VZDOLŽ potoka
kalužnica v dnevnem pogovoru
časti osirotelo vodo.

„Tam spodaj gradijo morje.“

Čas se seli nazaj
med razkačene mušice,
med mutaste črve ter
neutolažljive, že skoraj nezavestne
žabe.

Nespečnost nastavlja mišnice,
da bi ujela črno prst.

„Vse bo spet rešeno,
ko se bojo trave spet
vrnile v prsteno telo.“

GUSTAV JANUŠ, učitelj v Podrožci in pesnik prav tam, redni sodelavec *mladja*, sicer pa tudi slikar in objektni umetnik, pripravlja trenutno novo zbirko pesmi, ki bo izšla pri Mohorjevi družbi v Celovcu. Hkrati pa je v zaključni fazi zbirka njegovih pesmi v nemščini, ki jih je prestavil in jih prestavlja Peter Handke. Jeseni bo izšla v zbirki Bibliothek Suhrkamp v Frankfurtu. Tri pesmi, ki nam jih je avtor odstopil v objavo, so nastale v letošnjem letu.

NOVO V KNJIGARNI

Naša knjiga

Branko Šömen, Moške ikre. — Pesniška zbirka na temo erotike in domače pokrajine. — Državna založba Slovenije, 60 str., šil. 115.-

Tone Partljič, Na svidenje nad zvezdami. — Pet proznih del in komedija v osmih slikah, ki se vse sučejo okrog smrti, pogrebov in pokopališč. — Mladinska knjiga, 188 str. šil. 133.-

Gregor Strniša, Vesolje. — Pesniška zbirka. — Cankarjeva založba, 150 str. šil. 78.-

Marko Švabič, Bitka proti prahu. — Bojevanje proti prahu je eno tistih redkih opravil, ki se jih je treba lotiti pri koncu in potem napredovati proti začetku, k temelju prahu. — Cankarjeva založba, 242 str. šil. 115.-

Jože Snoj, Žalostinke za očetom in očetnjavo. — Ljubezenske pesemi.

Vladimir Memon, Flamenko na sodu smodnika. — Drugo posmrtno pesniško dejanje. Pred koncem in zoper ta konec iz sebe izpraskana pesem, ki naj pričuje po smrti o življenju. — Cankarjeva založba, 108 str. šil. 78.-

Niko Košir, Odsvitanja. — Ljubeznivo preprost, pomenljivo posmehljiv, a razumevajoč in hkrati moder pogled na minevanje stvari, dogodkov in ljudi, kot jih zabrisuje in spet odstira čas v svojih menjavah. — Cankarjeva založba, 224 str. šil. 115.-

Fran Milčinski, Ptički brez gnezda. Klasična slovenska povest o treh dečkih, ki predstavljajo poglavitne tipe zanemarjenih otrok, s kakršnimi je imel opravka Milčinski kot mladinski sodnik. — Mladinska knjiga, 264 str. šil. 98.-

Masivno pohištvo prihaja iz sodobne tovarne IPH Žitara vas

Letos je začela v Žitari vasi obratovati nova tovarna masivnega pohištva, ki je plod sodelovanja podjetij, ljudi in sredstev z obeh strani bližnje meje. Sodobno podjetje proizvaja pohištvo masivnega borovega lesa v naravnih barvah, ki danes predstavlja iskan in cenjen proizvod. Spalne in jedilne garniture, proizvedene v tem obratu bodo služile svojemu namenu in krasile številne domove v Avstriji in po vsej Evropi.

Otvoritev novega industrijskega podjetja v današnji težki gospodarski situaciji je — kot je v svojem otvoritvenem govoru povedal mag. Filip Warasch — pomemben dogodek. Predvsem za domače prebivalstvo, neglede na narodnostno pripadnost, saj bo z dokončno izgradnjo podjetja IPH dobilo 90 domačinov delovno mesto. Vse to v okraju Velikovec, ki je znan po visokem deležu brezposelnih in delavcev, ki se dnevno vozijo na delo izven domačega kraja.

Sposobnosti prebivalstva, zadostna surovinska osnova in uspešnost organizacije Slovenijales so po mnenju generalnega direktorja Štera bili nadaljnji razlogi za postavitev podjetja v Žitari vasi. V podjetju IPH vidi generalni direktor tudi začetek zglednega sodelovanja sosednjih dežel na področju lesne industrije.

Tovarna je projektirana po sodobnih metodah in ima vse obrate in potrebno opremo za racionalno proizvodnjo kvalitetnega pohištva. Postavljena je v prelepem okolju, med gozdovi, ki zagotavljajo surovinsko podlago. Načrtovali in gradili so podjetje številni avstrijski in jugoslovanski strokovnjaki, vključeni pa so tudi v proizvodnjo.

Pod pogoji konkurenčnosti so bila vključena v izgradnjo podjetja poleg avstrijskih podjetij tudi jugoslovanska in so svojo nalogo uspešno opravila. Tako je bila gradnja objekta zaupana Konstruktorju iz Maribora, izdelava opreme za lakiranje Specializiranemu podjetju za industrijsko opremo SOP KRŠKO, dobava žage Bratstvu iz Zagreba, dobava sušilnice za les Žičnici iz Ljubljane. Avstrijske firme so dobavile stroje za obdelavo lesa, naprave za odpraševanje in izvajale so vsa instalacijska dela.

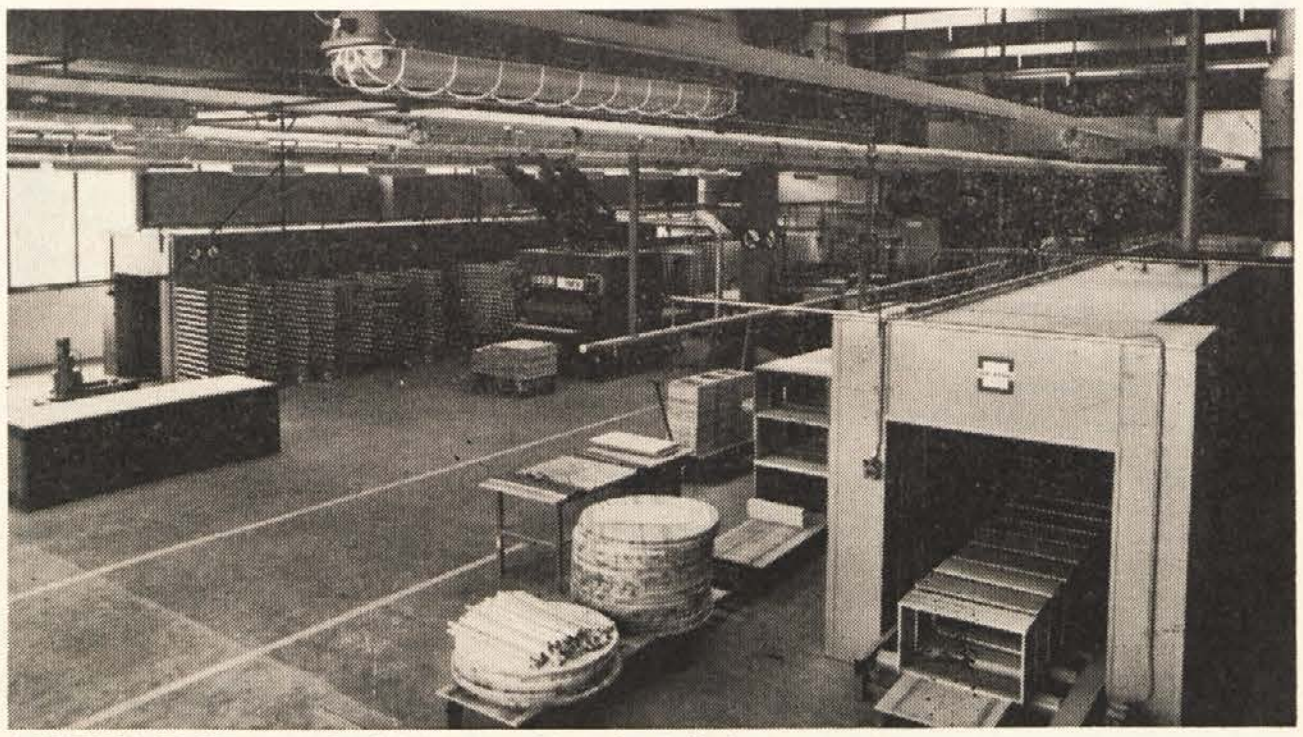

LAKIRNICA MASIVNEGA POHIŠTVA (proizvajalec SOP-KRŠKO - Jugoslavija)

Lufttechnische Anlagen
Alois Scheuch
A-4910 Ried am Burgfried 14
Telefon (0 77 52) 23 51

SCHLÜSSELSCHMIEDE
Roland Vallery
9100 Völkermarkt Velikovec
10.-Oktober-Straße 11
Telefon (0 42 32) 20 79

Durchführung der sanitären Installationen:
Gerhard Kropiunig
Installationsunternehmen
9181 Feistritz i. R./Bistrica v Rožu 29a
Telefon (0 42 28) 20 06

Podjetje za električne inštalacije vseh vrst in izdelavo modernih stikalnih naprav
Ing. T. Schlapper
Strokovna elektrotrgovina
9184 Šentjakob v Rožu
telefon (0 42 53) 216

Montage der gesamten Fertigteile sowie der Außenfassade
Montagebau GesmbH
Fertigteilerzeugungs KG.
Klagenfurt/Celovec, Stadlweg 40
Telefon 31 4 96, 31 5 51

Sämtliche Baumeisterarbeiten
STUAG
Zweigniederlassung Völkermarkt
9100 Völkermarkt Velikovec
HOCHBAU, Straßenbau, Brückenbau, Sportstättenbau, Kanalbau, Asphaltierungen
Klagenfurterstr. 46 ☎ (0 42 32) 26 68, 23 92

Zentralheizungs- u. Lüftungsanlage:
Maier u. Sohn
9400 Wolfsberg
9100 Völkermarkt Velikovec
Telefon (0 43 52) 25 63
■ Heizung ■ Lüftung ■ Sanitär ■ Bauspenglerei

KAPSCH
Die gute Verbindung kommt von Kapsch. Denn Kapsch heißt Telephonie.
Die gute Verständigung kommt von Kapsch. Denn Kapsch heißt Übertragungstechnik.
Die gute Unterhaltung kommt von Kapsch. Denn Kapsch heißt Unterhaltungselektronik.
Komunikation von KAPSCH

SOP KRŠKO
specializirano podjetje za industrijsko opremo
YU-61000 LJUBLJANA
RIHARJEVA 26
☎ 03-061-264-792

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 1. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Dvoboj v džungli — 12.15 Naš kozmos — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Hiša krokodilov — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Komisar — 21.20 Jolly box — 22.10 Reklama in šport — 22.25 Nočni studio nato poročila.

SOBOTA, 2. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Slike iz Avstrije — 11.00 Mi — 11.30 Igramo na flavti — 11.55 Nočni studio — 13.00 Uredništvo — 15.00 Ljudska veselo-igra — 16.35 Srečanje s Tunezijo — 17.00 Informacija z igro in šalami — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 25 let Dunajske mestne dvorane — 22.00 Šport — 22.20 Klimbim — 23.05 Poročila.

NEDELJA, 3. 7.: 11.00 Ura tiska — 15.00 Nanga Parbat — 16.35 Možje brez živcev — 16.45 Toby in Tobias — 17.15 Mojster Eder in njegov Pumuckl — 17.40 Heimi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje med živaljo in človekom — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Aida — 23.00 Glas islama — 23.05 Šport in poročila.

PONEDELJEK, 4. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Prosim k mizi — 10.00 Šolska TV — 10.30 Nanga Parbat — 12.00 Popaj, mornar brez strahu in plemstva — 12.05 Macao — 13.00 Uredništvo — 15.00 Kratko pred počitnicami — 16.30 Štajerske družine muzicirajo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti — preprečujmo nesreče — 17.30 Otroška komedija — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Fauna canadiensis — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.05 Doktor Teyran — 21.50 Šport — 22.20 Poročila.

TOREK, 5. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Trije musketirji — 12.10 Florjan, prijatelj cvetlic — 12.15 Ponedeljski šport — 13.00 Uredništvo — 15.00 Čarlijeva teta — 16.25 Tom & Jerry — 16.30 Dolina mrtvih mlinov — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Top cat — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Teleobjektiv — 21.00 Vzori ljudske arhitekture — 21.50 Grad — 23.15 Poročila.

SREDA, 6. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Francoščina — 10.05 Tako dela industrija za čevlje — 10.30 Bil sem moška vojna nevesta — 12.15 Teleobjektiv — 13.00 Uredništvo — 15.00 Tarzan, kralj opic — 16.35 Kremenčkovi — 17.00 Kitajsko zrcalo — 17.30 Čebelica Maja — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Ah, dragi oče — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Arrivederci, baby! — 21.50 Šport — 22.05 Poročila.

ČETRTEK, 7. 7.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Šolska TV — 10.30 Presneto 7. leto — 12.10 Florjan, prijatelj cvetlic — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Uredništvo — 15.00 Kitare ljubezni — 16.25 Gibanje je vse — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Spoznavajmo nevarnosti, preprečujmo nesreče — 17.30 Napete pustolovščine ob zahodni obali Kanade — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Vrtnice iz Dublina — 21.10 Naš kozmos — 21.55 Šport — 22.45 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 1. 7.: 15.00 Teniško prvenstvo Anglije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Terra x — 21.00 Fascinirano odkrivanje — 21.20 Politika v petek — Deset pred deseto — 22.20 L — brezglasni — 0.00 Poročila.

SOBOTA, 2. 7.: 15.00 Športno popoldne — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Primer za ljudskega odvetnika? — 20.15 Ljubljeni lažnik — 22.15 Melodija smrti — 0.40 Poročila.

NEDELJA, 3. 7.: 15.00 Teniško prvenstvo Anglije — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Trije mušketirji — 21.55 Dinastija — denverski klan — 22.40 Poročilo za akademijo — 23.35 Sto mojstrovin — 23.45 Poročila.

PONEDELJEK, 4. 7.: 18.00 Perspektive — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Korenine — 21.05 Zajtrk na Corcovadu — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Proces — 0.15 Poročila.

TOREK, 5. 7.: 17.35 Šolska TV — 18.00 Orientacija — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kaj sem jaz? — 21.05 Monaco-Franze — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

SREDA, 5. 7.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kulturni žurnal v sredo — 21.05 Spomin na K. — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Moji gostje in jaz — 23.20 Sahara — 0.05 Poročila.

ČETRTEK, 7. 7.: 18.00 Po Avstriji — 18.30 Bonanza — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Kviz v rdeče-belo-rdečem — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 1. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Kar po domače.

SOBOTA, 2. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 3. 7.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 4. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Slovenski glasbeni umetniki: Portret pianistke Hilde Horak.

TOREK, 5. 7.: 9.30 „Zinka — Zefka — Zofka" (splet popevčic od Ančke do Zofke) — 14.10 Koroški obzornik — Mlada grla — Otroci, poslušajte!

SREDA, 6. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Ljudske pesmi — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 7. 7.: 14.10 Koroški obzornik — Mladinska oddaja: Korak v življenje.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 1. 7.: 18.15 Poročila — 18.20 Jazz na ekranu — 18.50 Tarzan — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Rockfordovi dosjeji — 20.50 Zrcalo tedna — 21.10 Jamstvo eno leto — 22.40 Dnevnik.

SOBOTA, 2. 7.: 9.50 Poročila — 9.55 Srečanje Zveze rezervnih vojnih starešin Jugoslavije „Bratstvo in enotnost" 83, prenos — 17.05 Poročila — 17.10 Deček in zajec — 17.40 Dolgo iskanje — 18.30 Galaktika — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Molly Maguires — 22.00 Zabava vas Zdravko Čolič — 22.45 Poročila.

NEDELJA, 3. 7.: 9.40 Poročila — 9.45 Živ žav — 10.30 Kapelski kresovi — 11.45 625, oddaja za stik z gledalci — 12.00 Kmetijska oddaja — 13.00 Poročila — 16.10 Poročila — 16.15 Sumljiva oseba — jugoslovanski film — 17.30 Športna poročila — 17.45 Kranj: Mednarodni plavalni miting, prenos — 18.55 Ne prezrite — 19.10 Risanka — 19.24 Zrno do zrna — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Svečanost revolucionarne pesmi — 21.00 Berlin kaputt, jugoslovanski film — 22.25 Rezerviran čas — 22.45 Športni pregled — 23.15 Poročila.

PONEDELJEK, 4. 7.: 10.05 Poročila — 10.10 Pojo naj ljudje — 10.55 Tjentište: Osrednja prireditev ob 40-letnici bitke na Sutjeski in Neretvi, prenos — 12.00 „Ljepo ti je druga Tita kolo" — 13.00 Poročila — 15.25 Bombaš je, pa joka — 16.15 Klic iz globine — 17.50 Poročila — 17.55 Sutjeska — 1. del — 18.45 Glasba za mlade — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Pianist, drama — 21.30 Odmevi 60-ih let — 22.15 Poročila.

TOREK, 5. 7.: 18.10 Poročila — 18.15 Sedem stopnic do glasbe — 18.30 Cigani Ivanovići, glasbena oddaja — 19.00 Soseska, slovenski kratki film — 19.10 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Strogovi, sovjetska nadaljevanka — 21.10 Aktualno — 21.55 Dnevnik.

SREDA, 6. 7.: 18.10 Poročila — 18.15 Prijatelji glasbe — 18.45 Mostovi — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Violette Noziere, franc. film — 21.55 Dnevnik.

ČETRTEK, 7. 7.: 17.40 Poročila — 17.45 Mogočno morje — 18.45 Glasba starega Jadrana: Šibenik — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Tom, Dick in Harriet — 20.25 Mogočni mikro — 21.05 Koncert zbora „Obala" iz Kopra — 21.50 Dnevnik.

RADIO LJUBLJANA

PETEK, 1. 7.: 4.30 Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Za šolarje — 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem — 11.05 Ali poznate? — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.50 Človek in zdravje — 14.05 „Bajke o Gorjancih" — prvi del baleta Marjana Kozine — 15.15 Voščila — 16.00 Dogodki in odmevi — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 Slovenski solisti in ansambli — 21.05 Oddaja o morju in pomoščakih.

SOBOTA, 2. 7.: 4.30 Poročila — 5.30 Jutranja kronika — obvestila, promet — 6.20 Rekreacija — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Pionirski tednik — vmes Počitniško popotovanje — 12.40 Voščila — 13.30 Voščila — 16.00 Dogodki in odmevi — 18.00 Škatlica z godbo — 19.00 Radijski dnevnik — 20.00 Sobotni zabavni večer — 21.00 Za Slovence po svetu — 23.00 Poročila — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Od tod do polnoči — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba.

NEDELJA, 3. 7.: 5.00 Poročila — 6.15 Danes je nedelja — 8.07 Radijska igra za otroke — 9.05 Še pomnite, tovariši — 11.00 Voščila — 13.20 Za naše kmetovalce — 15.55 Pojo amaterski zbori — 17.50 Zabavna radijska igra — 19.35 Lahko noč, otroci — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Glasbena tribuna mladih — 23.00 Poročila — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Disko, disko — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program — glasba — vmes poročila.

PONEDELJEK, 4. 7.: 5.00 Poročila — 6.50 Dobro jutro, otroci! — 7.35 Prometne informacije — 8.07 Radijska igra za otroke — 8.40 „Otroci vsega sveta" — 9.05 Javljanje iz Tjentišča — glasba — 10.05 Svobodi naproti — 10.45 Prenos proslave iz Sutjeske-Tjentišča — 15.05 Voščila — 17.05 Svitanja — 17.45 „Od upora do svobode" — 19.45 Z ansamblom . . . — 20.00 Zabavna glasba — 21.00 Poročila — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 24.00 Poročila.

TOREK, 5. 7.: 4.30 Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Za šolarje — 9.05 Z glasbo v dober dan — 11.35 Naše pesmi in plesi — 14.05 Odrasli tako, kako pa mi? — 15.40 Naš gost — 18.00 Sotočja — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z ansamblom Zeleni val — 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 23.05 Literarni nokturno — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program, glasba, vmes poročila.

SREDA, 6. 7.: 4.30 Poročila — 5.30 Jutranja kronika — obvestila, promet — 6.50 Dobro jutro, otroci — 9.05 Z glasbo v dober dan — 12.00 Poročila — Na današnji dan — 15.15 Voščila — 18.00 Poje komorni moški zbor Idrija — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z ansamblom Toneta Kmetca — 20.00 Koncert za besedo — Prva pesem — 22.00 Poročila — Našim rojakom po svetu — 22.30 Zimzelene melodije — 23.15 Za ljubitelje jazza — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program.

ČETRTEK, 7. 7.: 4.30 Poročila — 6.10 Prometne informacije — 6.50 Dobro jutro, otroci — 8.05 Za šolarje — 12.30 Kmetijski nasveti — 16.00 Dogodki in odmevi — 18.00 Z ansamblom Nika Zajca — 18.35 Johannes Brahms: Madžarski plesi za klavir štiriročno — 19.00 Radijski dnevnik — 19.35 Lahko noč, otroci — 19.45 Z ansamblom Milana Ferleža — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.05 Literarni večer — 24.00 Poročila — 0.05 Nočni program.

KOČEVJE:

7. srečanje slovenskih športnikov štirih sosednjih dežel

V Kočevju so se zadnjo nedeljo zbrali slovenski športniki iz Avstrije, Italije in Madžarske na 7. srečanju slovenskih športnikov. Kočevski športniki in sploh vse prebivalstvo je goste sprejelo na tako prisrčen in prijateljski način, da je to tradicionalno športno srečanje za udeležence izven meja Slovenije postalo res lep dogodek. Čeprav rezultati niso stali v ospredju, so se mladi slovenski športniki iz štirih sosednjih dežel v vseh nogometnih, šahovskih in namiznoteniških tekmah trudili po svojih močeh.

Želja športnikov po prijateljstvu in miru

Osnovno željo po prijateljstvu, športu in miru je izražala že povorka športnikov, ki je odšla sredi Kočevja proti štadionu Gaj, kjer je bilo otvoritveno slavje. Povorke so se udeležile ekipe Slovenske športne zveze iz Koroške (SŠZ), Združenja slovenskih športnih društev iz Italije (ZSŠDI), porabskih Slovencev iz madžarske Železne Županije ter kot gostitelj Zveze telesnokulturnih organizacij Kočevja.

Športnikom sta zaželela dobrodošlico predsednik skupščine občine Kočevje Jože Novak in predsednik ZTKO Kočevje inž. Tone Prelesnik. Na slovesni otvoritvi, ki je stala tudi v znamenju 40-letnice prvega slovenskega parlamenta in 40-letnice ustanovnega kongresa ZSM, sta se dotaknila tudi nasilja, ki ga nad zamejskimi Slovenci uprizarjajo fašisti. Zato so v tej zvezi prebrali tudi protestno pismo udeležencev tega sedmega srečanja slovenskih športnikov.

Kot nam je povedal predsednik Slovenske športne zveze Danilo Prušnik, ki je vodil slovenske športnike s Koroške, je bilo letos precej veliko zanimanja domačinov za tekme med štirimi ekipami. Ekipe SŠZ so nastopile v treh panogah: v namiznem tenisu, šahu in nogometu. Iz različnih vzrokov ekipe sicer niso nastopile čisto kompletno (bolezen, SAK-igra v Medvodah), zato so se pa drugi še bolj potrudili.

Namizni tenis

Namiznoteniška ekipa, ki jo je vodil Mirko Oraže, je pri moških dosegla po dobrih igrah s 4 točkami 2. mesto za moštvom iz Kočevja in pred ZSŠDI ter Železno Županijo. Ženska ekipa je dosegla 3. mesto (0 točk). V posamezni uvrstitvi žensk pa je dosegla Marta Oraže (SŠZ) med več kot 15 igralkami odlično 3. mesto.

Nogomet

Nogometno moštvo, ki ga je sestavil Lojze Dolinar, je morda najbolj trpelo zaradi izpadov. Po končanem turnirju je zasedlo le zadnje mesto. Zmagalo je moštvo iz Železne Županije, pred domačini in ekipo ZSŠDI. Podrobni izidi so bili: Kočevje : ZSŠDI 1:0 (1:0); Železna Županija : SŠZ (5:1 (2:1); Kočevje : SŠZ 3:1 (1:0), edini gol za Korošce je v tej tekmi dal Štern; Železna Županija : ZSŠDI 1:0 (0:0); ZSŠDI : SŠZ 1:0 (0:0), v tej tekmi je ekipa SŠZ imela izredne možnosti, vendar je konter tik pred koncem igre pomenil zmago za slovenske športnike iz Italije); Železna Županija : Kočevje 1:1 (1:1).

Omeniti je treba še, da sta Rudolf Urban in Franci Wieser bila najboljša igralca SŠZ.

Šah

Pod vodstvom Ivka Ferma je šahovska ekipa z istim številom točk kot ZSŠDI (7,5) dosegla tretje mesto. Zmagala je ekipa iz Kočevja (16) pred Slovenci iz Italije, ki so premagali koroške Slovence, ekipa Železne Županije pa je s 5 točkami zasedla 4. mesto. Najboljši igralec SŠZ je bil Jurij Deisinger, ki je v obeh igrah zmagal.

Pohvalno so se udeleženci 7. srečanja izrazili tudi o organizatorjih tekem in tudi o kulturni prireditvi v soboto zvečer. V okviru okrogle mize pa so se zastopniki štirih udeleženih skupin razgovarjali o možnostih in razvitosti slovenskega športa v sosednjih deželah.

V prihodnjem letu se bodo slovenski športniki zbrali konec junija spet na srečanju slovenskih športnikov sosednjih dežel, ki ga bodo pripravili športniki iz Lendave.

SAK zaključil sezono

Napredovanje iz vzhodne koroške podlige v koroško ligo so slavili igralci, funkcionarji, navijači in prijatelji Slovenskega atletskega kluba zadnjo soboto na plesu SAK pri Šoštarju v Globasnici. Dober obisk pri Šoštarju govori o močni povezanosti tega nogometnega kluba s svojimi prijatelji. Predsednik kluba, Walter Gutovnik, je v pozdravnem govoru zaključnega slavja med gosti pozdravil tudi ustanovnega člana in sedanjega častnega predsednika dr. Zdravka Inzkota, sekretarja pobratenega nogometnega društva Olimpija Ljubljana Petra Žagarja ter bivšega trenerja Rogiča. Klub je ob tej priliki izročil predsedniku Gutovniku tudi skromno darilo, svojo tesno povezanost s klubom pa je pokazal ta večer tudi „varuh Koschatovega igrišča" v Celovcu Edi Aumüller, ki je na lastno iniciativo počastil najboljša dva strelca Martina Hobel in Marjana Velika ter kapitana Janka Woschitza.

Šahovska interliga prijateljstva

Zmagovalec Trst pred Koprom in Idrijo, SŠZ na 7. mestu

IDRIJA – V organizaciji šahovskega društva Gorica se je v športni dvorani v Gorici (Italija) nadaljevalo in zaključilo tekmovanje v šestem krogu šahovske interlige prijateljstva, v kateri je sodelovalo 15 štiričlanskih ekip: osem iz slovenskega Primorja, pet iz Furlanije-Julijske krajine in dve iz avstrijske Koroške. Šahovska interliga je letos potekala po švicarskem sistemu devetih kol. Prvih pet kol so ekipe odigrale v Solkanu, naslednja štiri kola pa v Gorici.

Švicarski sistem tekmovanja tokrat ni ustrezal šahistom, saj so bile ekipe, z izjemo Trsta, izredno izenačene in je šele seštevek točk po Buholcovem sistemu določil končni vrstni red ekip. Prav zato bodo morali organizatorji v naslednjem krogu šahovske interlige določiti nov sistem tekmovanja, ki je že od leta 1972 najbolj množično tekmovanje šahistov treh sosednjih dežel in prispeva k nadaljnjemu prijateljskemu sodelovanju šahistov ob meji.

Šahisti Trsta so tudi v zadnjih štirih kolih pokazali najbolj učinkovito igro in so zasluženo že četrtič zmagovalci v interligi. Šahisti Kopra in Idrije pa so z uvrstitvijo na drugo oz. tretje mesto ponovno potrdili, da še vedno spadajo v vrh primorskega šaha.

Nekaj važnejših rezultatov zadnjih treh kol:

Polet Opčine - Trst 0,5:3,5, Idrija - Tolmin 2:2, Koper - Ilirska Bistrica 3,5::0,5, Nova Gorica - Bekštanj 3:1, Trst - Sežana 4:0, Polet - Nova Gorica I 2,5:1,5, Koper - Tolmin 1,5:2,5, Idrija - Nova Gorica II 2,5:1,5, Trst - Tolmin 2:2, Bekštanj - Polet Opčine 2:2, Nova Gorica - Costalunga 2,5:1,5, SŠZ Celovec - Iliirska Bistrica 2:2.

Končni vrstni red ekip:

1. Trst 30, 2. Koper 22, 3. Idrija 20, 4. Nova Gorica I 19, 5.-6.-7.-8. Polet Opčine, Tolmin, SŠZ Celovec in II. Bistrica 18, 9.-10.-11.-12. Bekštanj, Sežana, Gorica in Nova Gorica II 17,5, 13. Costalunga 16, 14. Izola 12,5 in 15. Železničarsko ŠD Opčine 6 točk.

Prvih šest ekip je prejelo pokale, ki so jih poklonile goriške ustanove, vse ekipe pa so prejele spominske diplome Primorske šahovske zveze.

Silvo Kovač

Kolesarski izlet na Obirskem

Kot bi bile naročene, tako točno ob 14. uri so v nedeljo 19. junija 1983 začele padati prve rahle kapljice. Prav ob istem času pa je bil napovedan start za 3. kolesarski izlet Slovenskega prosvetnega društva „Obir" na Obirskem. A tropa kolesarjev, ki se je za odhod zbrala pred Kovačevo gostilno, je te kapljice kar spregledala. Vsi navdušeni smo se v rdečih kapicah, ki jih nam je prav za ta dan podarilo znano podjunsko podjetje, odpeljali proti Železni Kapli. Grede pa so se nam sproti pridruževali še drugi kolesarji. Na naši prvi postaji pri ESSO črpalki v Železni Kapli smo se zelo razveselili delegacije kolesarjev SPD „Zarja" s predsednikom Miho Travnikom na čelu. Omenjeni predsednik-kolesar se je s hčerko za to vožnjo še posebno pripravil. Njegovo kolo se je precej razlikovalo od vseh naših, saj se doslej še na nobenem tovrstnem izletu ni pojavil kdo z dvosedežnikom, takoimenovanim tandemom. Res smo bili presenečeni ob takem modelu, zato smo si ga tudi bliže ogledali, preden smo se odpeljali po dolgem Logarjevem polju skozi Velike in Male peči nazaj na Obirsko. Kot so nas pri Kovaču navijači in gledalci ob odhodu odslovili, tako so nas zdaj ob povratku spet sprejeli s ploskanjem in vzpodbudnimi komentarji. Kratko smo postali in popili oranžade, ki jih je vsem udeležencem podaril domačin Nanti Ojster. Žeja sicer ni bila prehuda, saj nas je vseskozi spremljala hladna sapica, deloma tudi dež. Sonca pa ves dan ni bilo na spregled. Nekoč smo slišali, da planinec ne pozna vremena. Rekli smo si, da to odslej naj velja tudi za kolesarja! Pa smo se odpravili z našimi kolesi naprej proti Kortam.

Na cilju pri Markunu so vmes društveniki SPD „Obir" pošteno zakurili, pripravili klobase in osvežila. Zelo jim je pri tem delu pomagal in šel na roke gospodar Jurij Markun. Na tem mestu se Juriju in mami Nežki vseh 32 kolesarjev ter odbor SPD „Obir" iz srca zahvaljuje. Eden za drugim smo nato prihajali v cilj. Zelo nam je prileglo, kar so nam pripravili. Zavladalo je prisrčno in veselo vzdušje. V naši sredini smo pozdravili podžupana tržne občine Železna Kapla-Bela Mihija Kuharja z družino.

Morda naj ob koncu omenim še to, da te naše vsakoletne kolesarske vožnje nimajo ničesar opraviti s tekmovanjem, temveč služijo sprostitvi, družabnosti in ne nazadnje tudi našim mišicam. Saj menda ni prehudo prekolesariti okoli 25 asfaltiranih kilometrov, četudi je grede treba premagati kar precej klancev.

M. P.

Slovenski VESTNIK
Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10.
Uredništvo: 9020 Celovec, St.-Ruprechter-Straße 19/IV, tel. 0 42 22 / 54 0 42, teleks 42086 sindok a.
Uprava: 9020 Celovec, Gasometerg. 10, tel. 0 42 22 / 32 5 50.
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje

Slovenci! Izrabite posebno ugodno ponudbo za dopust v Dubrovniku!

Yugotours je pripravil poseben sedem- in štirinajstdnevni program za počitnice v Dubrovniku in sicer pod temi pogoji:

Odhodi so vsak ponedeljek iz Celovca do ljubljanskega aerodroma za Dubrovnik. Namestitev je v privatnih sobah prve kategorije in prehrana v restavraciji. Privatne sobe so na razpolago v samem Dubrovniku, Srebrnem in Mlinih. Cena je enotna za vse tri kraje in sicer:

v juniju, septembru in oktobru:		v juliju in avgustu:	
7 dni	1.800.–	7 dni	2.100.–
14 dni	2.700.–	14 dni	3.200.–

v ceno je vključen prevoz iz Celovca do Ljubljana-aerodrom in nazaj, avionski poleti iz Ljubljane v Dubrovnik in nazaj, prevoz iz letališča Dubrovnik do privatne namestitve in nazaj, polpenzion, turistična taksa in storitve vodnika. Doplačilo za eventualni polni penzion je 130.– na osebo in dan.

Obvestilo Slovenskega šolskega društva o novem domu

(MIKSCHALLEE-HINDENBERGSTRASSE, CELOVEC)

- **Novi dom, ki bo odprt s pričetkom šolskega leta 1983-84, bo nudil tudi študentom vse možnosti sodobnega bivanja.**
- **Dvoposteljne sobe so primerno in sodobno urejene s prho, straniščem in prostorom za učenje.**
- **Majhna kuhinja, kjer si bodo študentje sami lahko pripravili jedi, je namenjena predvsem za čas, ko samopostrežna kuhinja ne bo obratovala.**
- **Prometne zveze med univerzo oz. učiteljiščem in novim domom so ugodne.**
- **Vzdrževalnina znaša za študente 1.600 šil. Študentje pa imajo tudi možnost z boni koristiti ponudbo domske kuhinje.**
- **Prosimo interesente, da se čimprej javijo, ker je prostor omejen. Prijave pošljite na naslov: Dijaški dom, Tarviserstr. 16, 9020 Celovec (tel. 51 36 74).**

PRISPEVAJMO ZA GRADNJO DOMA DIJAŠKE, ŠTUDENTSKE IN VAJENIŠKE MLADINE

Za gradnjo doma so prispevali: penzionist, Celovec, 40 šil.; neim. učitelj, 200 šil.; Miha Kuchling, Vrba, 100 šil.; penzionist, Beljak, 20 šil.; Theodor Domej, Celovec, 100 šil.; delavec, Sele, 50 šil.; Fister Regine, Celovec, 100 šil.; penzionist, Borovlje, 50 šil.; neim. kmet 100 šil.; uradnik, Celovec, 200 šil.; dr. Malle Gustl, Celovec, 100 šil.; Amlacher Johana 100 šil.; Malnarie Josef 100 šil.; Kajzer Franc 50 šil.; upokojenec 50 šil.; trgovec, Celovec, 300 šil.; Maier Franz 100 šil.; penzionist, Celovec, 100 šil.; uradnik, Celovec, 200 šil.; učitelj 100 šil.; Majrič Rezi 80 šil.; Pirtz Franc 50 šil.; Traun Maria, Pliberk, 500 šil.; Schilberger Rozika, Pliberk, 300 šil.; Adolf Meier, Celovec, 200 šil.; neim. podjetje 500 šil.; Paulitsch M. 200 šil.; Rauter G., Celovec, 100 šil.

Ljubelj in Jezersko za tovorni promet zaprta

Kakor lansko leto, tako je tudi letos na zvezni ljubeljski cesti od Kožentavre do državne meje od danes naprej do 31. avgusta cesta zaprta za tovornjake s prikolicami in za težka tovorna vozila z več kot 16 ton skupne teže. Izjemno tvorijo samo tovorna vozila, ki skrbijo za dostavni in odvozni promet zgoraj omenjenega območja.

Nadaljnja prepoved za tovorna vozila s prikolicami in težkimi tovornjaki z več kot 16 ton skupne teže velja tudi za zvezno cesto na Jezersko in sicer od hageneškega mostu (južno od Železne Kaple) do državne meje. Izvzet je tovorni promet za potrebe tega območja. Obe prepovedi izhajata iz odredb obeh pristojnih okrajnih glavarstev Celovca in Velikovca.

Da sta obe cesti preko glavne turistične sezone za težki promet zaprti je povsem razumljivo, kajti če ne bi oblasti tega storile, bi bil promet preko obeh prelazov vsekakor zelo otežkočen, kar pa ni v interesu turizma in razvoja gospodarstva.

Menjava denarja

Stanje v četrtek 30. junija 1983

Za 100 **din** dobite	17.00 šil.
Za 100 **din** plačate	22.00 šil.
Za 100 **lir** dobite	1.15 šil.
Za 100 **lir** plačate	1.24 šil.
Za 100 **mark** dobite	695.50 šil.
Za 100 **mark** plačate	711.80 šil.